

≡ provincie
Gelderland

LUISTER!

Stages tijdens de
Week van de Jeugdzorg 2010

Preventie
Jeugdzorg
Nazorg

LUISTER!

Verhalen van jongeren en medewerkers uit de jeugdzorg

Voorwoord stageverslagen

“We leren niet voor de school, maar voor het leven”, dat wist de Romeinse filosoof Seneca al. En eigenlijk leren we niet alleen van de school, maar minstens net zoveel van het leven. De boeken beschrijven hoe het zou kunnen zijn en moeten; de praktijk leert hoe je theorieën kunt toepassen of juist verwerpen. Het mooiste voorbeeld hiervan vind ik nog altijd de stages tijdens de week van de jeugdzorg. Het hele jaar komen de thema’s langs mijn werktafel, bij overleggen en vergaderingen. Over de wachtlijsten, de werkdruk, de financiering, de verantwoording, de cijfers.

Tijdens mijn stage zie ik de mensen aan het werk, hoor ik de jongeren aan het woord. Dan zie ik hoe problematiek en passie bij elkaar komen. Het verhaal van emotionele verwaarlozing, het bezwijken onder alle keuzes; de toewijding van de hulpverleners en soms hun machteloosheid. Machteloos omdat zij het liefst iets zouden willen herstellen wat in de loop der jaren kapot is gemaakt: zelfbeeld en zelfvertrouwen onder jongeren. Ook machteloos tegenover de soms dolmakende bureaucratie: ministeries, zorgverzekeraars, gemeenten en provincies die allemaal hun eigen manier van aansturing en verantwoording hanteren. De hele hulpverleningsmachinerie, met alle voorwaarden, wetsteksten, organisatiedruk, papieren verantwoording, theorievorming rondom public management, komt tot stilstand aan de tafel waar jongere en hulpverlener elkaar ontmoeten, spreken. Waar het contact van mens tot mens tot stand komt en waar geprobeerd wordt iemand weer overeind te helpen, zijn of haar eigen kracht leert te ontdekken, om met meer zelfvertrouwen het leven in te gaan. Want daar draait het uiteindelijk allemaal om: jongeren (en hun ouders) leren zichzelf vooruit te helpen. Niet aan de hand van een ander, maar met een hand in de rug. De jeugdzorg zal op termijn een verantwoordelijkheid van de gemeenten worden. Ik ben daarom blij dat van jaar tot jaar er steeds meer gemeentebestuurders deelnemen aan deze stages. Zodat ook zij leren van en voor het leven. Het leven van de jongeren, dat uiteindelijk ons allemaal aangaat.

Hans Esmeijer
Gedeputeerde Jeugd en Gezin

LUISTER!

Verhalen van jongeren en medewerkers uit de jeugdzorg

Lijst van deelnemers

Stageplaats	Naam	Functie	
Avenier Harreveld	dhr. F. Bruning	Wethouder van de gemeente Brummen	1
Avenier Wapenveld	mw. I. Pijnenburg	Burgemeester van de gemeente Heerde	2
Bureau Jeugdzorg Ede	mw. S. Efdé	Wethouder van de gemeente Wageningen	3
Bureau Jeugdzorg Ede	dhr. R. Windhouwer	Wethouder van de gemeente Nijkerk	4
Bureau Jeugdzorg Nijmegen	dhr. G. Prick	Burgemeester van de gemeente Groesbeek	5
Bureau Jeugdzorg Ede	mw. K. Sadiraj	Onderzoeker Sociaal en Cultureel Planbureau	6
Bureau Jeugdzorg AMK Velp	mw. R. Waardenburg	Lid der Staten van Gelderland	7
CJG Arnhem	mw. A. van der Kolk	Gedeputeerde Provincie Gelderland	8
CWZW Apeldoorn	dhr. L. Klappe	Wethouder van de gemeente Ermelo	9
Eigen Kracht Centrale Geldermalsen	mw. A. Brand	Wethouder van de gemeente Geldermalsen	10
Entréa	dhr. P. Spaan	Wethouder van de gemeente Groesbeek	11
Entréa	dhr. J. van Dongen	Wethouder van de gemeente Druten	12
Gelderse Roos Ede	mw. H. van Kempen	Onderzoeker Sociaal en Cultureel Planbureau	13
Hoenderloo Groep Apeldoorn/Deelen	dhr. M. Schuurman	Lid der Staten van Gelderland	14
Hoenderloo Groep Deelen	dhr. J. Haijtinck	Lid der Staten van Gelderland	15
Hoenderloo Groep Hoenderloo	dhr. J. Berkhoff	Wethouder van de gemeente Epe	16
Hulpmix / De Kindertelefoon	dhr. J. Stevens	Provincie Gelderland, beleidsadviseur	17
Hulpverlening Gelderland Midden	mw. B. Scholten	Provincie Gelderland, projectleider	18
InZicht Nijmegen	mw. E. de Swart	Wethouder van de gemeente Heumen	19
IrisZorg Jeugdkliniek	mw. L. van Ruijven	Burgemeester van de gemeente Lingewaal	20
JJI de Hunnerberg Nijmegen	mw. M. Thijssen	Provincie Gelderland, programma adviseur	21
Karakter Doetinchem	mw. C. Sluiter	Wethouder van de gemeente Oude-IJsselstreek	22
Kwadrant Emaus Ermelo	mw. R. van Schoor	Lid der Staten van Gelderland	23
LSG-Rentray Eefde	dhr. D. Ebbens	Lid der Staten van Gelderland	24
LSG-Rentray Joozt Barneveld	mw. E. Hoogstraten	Lid der Staten van Gelderland	25
MEE Oost Gelderland Doetinchem	dhr. B. Sueters	Provincie Gelderland, programmacoördinator	26
MEE Veluwe Apeldoorn	dhr. D. van Hemmen	Burgemeester van de gemeente Nunspeet	27
NIM Maatschappelijk werk Nijmegen	dhr. R. Engels	Wethouder van de gemeente Wijchen	28
Pactum Harderwijk	dhr. P. den Besten	Wethouder van de gemeente Harderwijk	29
Scouting Gelderland Arnhem	dhr. Th. de Wit	Lid der Staten Gelderland	30
Tha Bus bij Mondial College	dhr. H. Esmeijer	Gedeputeerde Provincie Gelderland	31
Trajectum Veenendaal	dhr. S. van de Pol	Wethouder van de gemeente Ede	32
Welstede jongerenwerk	dhr. A. Mink	Lid der Staten Gelderland	33
William Schrikker Jeugdbescherming	dhr. J.W. Wiggers	Burgemeester van de gemeente Hattem	34
William Schrikker Jeugdbescherming	dhr. J. ten Hove	Wethouder van de gemeente Oldebroek	35
Ziezo Zutphen	mw. W. Heesen	Wethouder van de gemeente Lochem	36
Colofon		Provincie Gelderland	37

Een kleine schets van een aangrijpende middag

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: Frans Bruning, wethouder van de gemeente Brummen

Stageplaats: Avenier, locatie Prisma (Jeugd en opvoedhulp)

Gast van: Natascha Bovee (afdelingshoofd)

Avenier, locatie Prisma

Kerkstraat 51

7135 JJ Harreveld

T (0544) 39 44 44

www.harreveld.com

Tegen zes uur, eind van de middag, het alarm gaat af, Arnold is boos en de begeleiding ziet aanleiding de noodknop in te drukken. Binnen een minuut komen vanuit verschillende plekken van het terrein collega's aangerend. De situatie is snel weer rustig. Het dreigende smijten met een stoel door Arnold was de aanleiding. Hij was al langer onrustig. Tijdens het eten zat hij naast me en voelde ik zijn ongedurigheid en boosheid. Hij ging naar zijn kamer en liep later weg. Een kleine schets van een aangrijpende middag meelopen.

In Harreveld zitten de jongens van 12 tot 18 jaar in een open groep. De meeste jongens hebben een ondertoezichtstelling, een aantal verblijven vanuit een vrijwillig kader. De groep en de problematiek is divers. In een aantal gesprekjes krijg ik een beeld van wat de jongens bezighoudt. De sfeer is als in een normaal huisgezin, opgroeiende kinderen met een typerend gedrag dat pubers ook laten zien. Van de 11 jongens die normaal in de groep zitten, is er één weggelopen en één met verlof. Een derde jongen speelt momenteel Zwarte Piet in Deventer. Vlak na het avondeten wordt de groep nog een keer geconfronteerd met een wegloper.

Naar school

Natasha Bovee leidt me rond. Overdag gaan de kinderen naar school. Op het terrein is een VMBO-opleiding met onder andere een metaal-, hout- en techniekafdeling. Jeroen zal later verzuchten dat school het enige leuke is. "Hier op de groep mag ik helemaal niets, ik kan nog beter in de gevangenis zitten, daar heb ik tenminste nog een tv op de cel, en mobiel bellen kan ook niet."

Het is woensdagmiddag, buiten op het voetbalveld is de training begonnen. De begeleiders proberen een voetballende ploeg van de jongens te maken en af en toe worden oefenpartijtjes georganiseerd tegen de plaatselijke voetbalclub. Niet iedereen wil voetballen en ik ben getuige van een onderhandeling over de ruil van een sigaret tegen een lolly. Het gaat er rustig aan toe.

Thuis een heel ander gedrag

In de groep zit een opvallend stille jongen: Tobias. Deze middag heeft Tobias Bijbelstudie, hij is Jehova's getuige. Eigenlijk verwacht ik een jongen met deze achtergrond niet in Harreveld. Zijn moeder komt samen met de dominee, bij het weggaan geeft hij zijn moeder drie zoenen. Ik vraag me af, als ik zijn gedrag zo zie, waarom Tobias hier is. Alle jongens zijn druk en uit de gesprekken begin ik te begrijpen waarom ze in Harreveld verblijven, maar Tobias? En toch is hij, net als de anderen, via Bureau Jeugdzorg geplaatst. Later hoor ik dat zijn gedrag thuis heel anders is.

Een continu onderhandelen over ruimte

Ik heb waardering voor de begeleiding. Het is een groep waar structuur en helderheid het uitgangspunt is. Steeds proberen de jongens de regels op te rekken. Het is continu onderhandelen over ruimte. De professionaliteit waarmee de begeleiding met de groep omgaat, de rust die uitgestraald wordt, maken indruk op mij.

Openheid, flair en enthousiasme

Vrijdag 19 november 2010

Stagiaire: Inez Pijnenburg, burgemeester van de gemeente Heerde

Stageplaats: Avenier, locatie Wapenveld (Jeugdzorgplus)

Gast van: Peter-Jan Leijen (unitleider)

Avenier

Locatie Sprengen

Groteweg 5

8191 JS Wapenveld

T (0575) 59 16 00

www.harreveld.com

Op 19 november heb ik in het kader van de Week van de Jeugdzorg stage mogen lopen bij Jeugdzorgplus-instelling Avenier in Wapenveld.

Hier kreeg ik de gelegenheid om te zien hoe jongeren die, om welke reden dan ook in hun eigen omgeving niet goed functioneren, d.m.v. heel veel structuur, gesprekken en aandacht weer op het goede spoor komen.

Ik was verrast door de openheid en flair waarmee jongeren vertelden over hun situatie en het enthousiasme waarmee ze werkten aan hun toekomst. Leuk ook om te zien hoe trots ze zijn op het portfolio dat ze tijdens hun verblijf opbouwen en de mooie producten die ze maken. Ik ben ook onder de indruk van de betrokkenheid van de begeleiders en leraren.

In de gemeente

Tenslotte vind ik het bijzonder dat deze moeilijke doelgroep in onze gemeente verblijft, zonder dat wij daar overlast door ervaren!

Compliment aan de leiding en bedankt dat ik deze morgen met jullie heb mogen kennismaken.

Een hoofd vol verhalen van Bureau Jeugdzorg

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Stella Efdé, wethouder van de gemeente Wageningen

Stageplaats: Bureau Jeugdzorg Gelderland

Gast van: Jos van Kouterik (regiomanager)

**Bureau Jeugdzorg
Gelderland, Regio
West-Veluwe**

Postbus 661

6710 BR Ede

T (0318) 69 12 52

www.bjz gelderland.nl

Mijn maandagen als wethouder starten ritueel met het lezen van post en krant en overleggen met beleidsambtenaren. Hoe anders is deze maandag op het Bureau Jeugdzorg ... Als moeder doet het me pijn om de verhalen te horen over de problemen waarmee gezinnen te kampen hebben. Deze maandag blijft dan ook nog lang nadreunen in mijn geheugen.....

Met de gezinsvoogden Rachel en Marlinde praat ik over hun werk in de jeugdbescherming. Binnen West Veluwe zijn 320 kinderen onder toezicht (OTS) gesteld en over 34 kinderen heeft BJz West Veluwe de voogdij. Ik vind het een hoog aantal. Bureau Jeugdzorg heeft op dit moment geen wachtlijsten. Rachel en Marlinde geven aan dat er wel wachttijden zijn als het gaat om gezinshuizen (wachttijd ongeveer 2 jaar). Ook is er een tekort aan pleeggezinnen (wachttijd 3 tot 6 maanden). Het komt regelmatig voor dat broertjes en zusjes niet samen ondergebracht kunnen worden in een pleeggezin. 'Heeft Wageningen nog een aandachtspunt?' is mijn vraag. Jazeker... er is een verhoging van het aantal zwangere tieners.

Vrijwillige hulpverlening bij CJG

Anjo is en zijn collega's geven ongeveer 1200 kinderen per jaar vrijwillige hulp. De GGZ neemt de kinderen over als ze te maken hebben met een stoornis in het psychiatrische deel. Anjo heeft veel contact met onze gemeentelijke leerplichtambtenaar en onze projectleider CJG. Bij decentralisatie van BJz zullen de taken van vrijwillige hulpverlening worden ondergebracht bij het CJG. Een ontwikkeling die Anjo toejuicht, want voor zijn werk is hij afhankelijk van samenwerking met partners. Zo vertelt hij dat hij net door een medewerkster van kruiswerk is gevraagd mee te gaan op huisbezoek om een peuter te beoordelen. Het grote probleem voor de jeugdhulpverleners van BJz is de beeldvorming. Ouders associëren BJz met jeugdbescherming en zijn bezorgd dat hun kind bij hen wordt weggehaald.

De zwaarte van het werk

Van Miranda hoor ik hoe de indicatiestelling in zijn werk gaat en wat het jeugdpreventieteam doet. De casuïstiek bespreking met Gerard, Jeffrey en Esther laat de dagelijkse praktijk zien. Een mogelijke eerwraak zaak heeft al hun aandacht. Ze bespreken ook een mogelijke OTS voor een meisje van 16 die bij haar labiele moeder woont en waarvan haar vader haar nooit meer wil zien. Ik bewonder Esther om haar inzet voor deze ingewikkelde casussen. Ik ben bang dat ik er 's nachts van wakker zou liggen.

Problemen aanpakken

Ik verlaat het pand met een hoofd vol verhalen en neem mij voor om met mijn beleidsmedewerkers de verhoging van de zwangere tienermoeders te bespreken. Hoe kunnen we dit aantal drastisch verlagen. En dat is het fijne van mijn vak als wethouder: ik kan problemen aanpakken door het beleid te sturen.

Om stil van te worden

Vrijdag 19 november 2010

Stagiair: René Windhouwer, wethouder van de gemeente Nijkerk

Stageplaats: Bureau Jeugdzorg Gelderland

Gast van: Jos van Kouterik (regiomanager)

**Bureau Jeugdzorg
Gelderland, Regio
West-Veluwe**

Postbus 661

6710 BR Ede

T(0318) 69 12 52

www.bjzgelderland.nl

Om stil van te worden is het gevoel dat mij overheerste, nadat ik op vrijdag 19 november jl. stage heb gelopen bij Bureau Jeugdzorg in Ede (BJz). De reden is dat ik die ochtend de mensen achter de cijfers heb ontmoet en dat ik heb mogen ervaren met wat een passie de medewerkers van BJz hun werk doen. Een compliment waard.

Maar ik heb ook mogen ervaren in wat voor lastige positie wij hen soms brengen. Het negatieve imago in de publieke opinie en de verantwoordingsdrang maakt dat zij steeds minder tijd hebben om daadwerkelijk zorg te bieden. Hier ligt in ieder geval voor mij als wethouder een belangrijke taak. Zeker bij de oprichting van het Centrum voor Jeugd en Gezin en wanneer ook in de toekomst BJz naar de gemeente toe komt. Daarnaast is het sleutelwoord preventie.

Het fundament van de zorgverlening staat

Voor mij is de grote winst van de ochtend dat ik heb geleerd dat het systeem van zorgverlening in Nijkerk in de kern goed is. Het fundament staat en is ook klaar voor de toekomst. Het kan alleen verbeterd worden. Ik zal mij dan ook inzetten om niet iets nieuws te gaan bedenken, maar om het bestaande te verbeteren. En wat is dan mooier om dit vooral aan de professionals over te laten. Als ik hun passie kan inzetten om de kinderen, jongeren en gezinnen in Nijkerk te helpen dan gaat het bij wijze vanzelf. Aan mij en de andere ketenpartners is het vooral zaak om de belemmeringen weg te nemen en zondig de weg te plaveien.

Misschien een droom of een illusie, maar bij elke tegenslag zal ik zeker terug denken aan die vrijdagochtend.

Methode leidt tot hulpaanvaarding zorgmijders

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: G.E.W. Prick, burgemeester van de gemeente Groesbeek

Stageplaats: Bureau Jeugdzorg Gelderland

Gast van: Rob Boon (regiomanager)

Bureau Jeugdzorg, Regio Nijmegen

Graafseweg 104

Postbus 511

6500 AM Nijmegen

T (024) 328 74 00

www.bjz gelderland.nl

Het bezoek heb ik als buitengewoon informatief en daarom nuttig ervaren. Het programma was op een goede en evenwichtige manier samengesteld. Na de ontvangst door de regiomanager die in meer algemene termen de organisatie en verantwoordelijkheden van het Bureau Jeugdzorg heeft verduidelijkt, heb ik daadwerkelijk activiteiten op de werkvloer mogen meemaken.

In het ene geval ging het over een casus waarbij zowel de jeugdreclassering als de toezienend voogd, de gedragsdeskundige en de leidinggevende betrokken waren. In dit overleg moest een vervolgplan van aanpak voor een gezin, dat onder de hoede van het bureau staat, worden vastgesteld.

In deze casus kwam pregnant de worsteling van de medewerkers naar voren met maatregelen die voor de kinderen in het gezin het meest wenselijk zijn versus de wettelijke en feitelijke haalbaarheid om die maatregelen tot uitvoering te brengen, gelet op de belangen en de rechtsbescherming van de ouders. Meermalen heb ik vanmiddag gehoord dat door het complex van omstandigheden van wet- en regelgeving, van financiën en van bureaucratie, genoeg genomen moet worden met de minst slechte maatregel in plaats van de allerbeste voor de kinderen. En dat in weerwil van het feit dat de missie van het bureau toch is: de belangen van het kind centraal.

Zorgmijders

In het andere geval kreeg ik een nadere uiteenzetting over een project dat beoogt toegang te krijgen tot zorgmijdende gezinnen c.q. ouders. Ik heb een onorthodoxe werkwijze kunnen zien, die nog redelijk succesvol leidt tot hulpaanvaarding door aanvankelijke zorgmijders, en door een zeer intensieve aanpak tot resultaat kan leiden. Een zeer intensieve aanpak waarbij in het begin een dagelijks contact, zeer vaak een daadwerkelijk bezoek, een enkele keer telefonisch, met het gezin wordt gerealiseerd.

De aanpak is succesvol omdat de hulpverlener een integrale probleemanalyse maakt, die ook te maken kan hebben met de taken van andere hulpverlenende instanties. Aansprekend in deze werkwijze is wat mij betreft, de directheid in tijd en bejegening; geen tijd verliezen: koe bij de hoorns vatten en de "bureaucratie" daarna oplossen.

Piketdienst

Tot slot heb ik mee gekeken in de feitelijke aanpak van de betreffende medewerker die piketdienst had, om de "noodhulp" vragen op te vangen.

Achter de schermen van Bureau Jeugdzorg

Vrijdag 19 november 2010

Stagiaire: Klarita Sadiraj, onderzoeker Sociaal en Cultureel Planbureau

Stageplaats: Bureau Jeugdzorg Gelderland

Gast van: Jos van Kouterik (regiomanager), Evert-Jan Korving (hulpverlener) en Bas Burgel (gezinsvoogd)

Bureau Jeugdzorg Gelderland, Regio West-Veluwe

Oude Bennekomseweg 3

Postbus 661

6710 BR Ede

T(0318) 69 12 52

www.bjz Gelderland.nl

Ik ben Klarita Sadiraj en ik ben werkzaam als onderzoeker bij het Sociaal en Cultureel Planbureau in Den Haag. Daar ben ik projectleider van een grootschalig onderzoek naar jeugdzorg. In het kader van de Week van de Jeugdzorg heb ik gesprekken gehad met medewerkers van Bureau Jeugdzorg in Ede, en ben ik op een huisbezoek meegegaan met gezinsvoogd Bas Burgel. Het was leerzaam om de cijfers een dag te verlaten en een kijkje te nemen in de praktijk.

Door Jos van Kouterik werd ik samen met wethouder de heer Windhouwer van Nijkerk ontvangen bij BJz Gelderland (locatie Ede). We hadden een gesprek over aanmelding van jeugdigen en de hulp die BJz hun kan bieden. Als er problemen met een kind worden gesignaleerd, dan stelt BJz binnen vier weken een indicatie waarmee de jeugdige recht heeft op (een vorm van) hulp. In het geval van spoed wordt er onmiddellijk gezocht naar een adres voor voorlopige voogdij, en volgt de juiste indicatie binnen ongeveer drie maanden. Er zijn allerlei factoren die ertoe kunnen bijdragen dat een kind bij BJz terecht komt. Er speelt zowel ouder- als kindproblematiek. Daarnaast wordt er hulp geboden in zowel het vrijwillige als het gedwongen kader. Het aantal ondertoezichtstellingen is de laatste jaren sterk gestegen. Dit lijkt in eerste instantie een negatieve ontwikkeling, maar het heeft vooral ook te maken met allerlei initiatieven die worden ondernomen om problematiek vroeg te signaleren. De veiligheid van het kind staat hierbij voorop. Om de situatie van het kind zo goed mogelijk in beeld te brengen, wordt zoveel mogelijk contact gezocht met andere instituties zoals kerk en school.

Het belang van het kind voorop

Vervolgens waren we aanwezig bij een triade-bespreking over een kind van gescheiden ouders, ieder met hun eigen problematiek. De vader wil graag een omgangsregeling. In het triade-gesprek werden alle belangen en de mogelijkheden besproken, waarbij het belang van het kind voorop staat. Besloten werd dat de Raad voor de Kinderbescherming uitspraak doet over de situatie van het kind. Vervolgens gingen we met de gezinsvoogd op huisbezoek bij een moeder met twee kinderen, waarvan één van de kinderen onder toezicht staat. De moeder is blij met de hulp, zowel met de omgangsregeling van het kind met de vader als met de therapieën die het kind aangeboden krijgt.

Hulpverlening in de praktijk

Het was goed om eens achter de schermen van BJz te kunnen kijken. Ook het huisbezoek bij de cliënt van BJz was leerzaam omdat ik op deze manier kon zien hoe de hulpverlening in de praktijk werkt. Leuk was het ook dat ik de stage kon lopen samen met een wethouder omdat die toch een andere invalshoek heeft. Ten slotte was het mooi om te zien hoe BJz te werk gaat, met als eerste en belangrijkste drijfveer het belang van het kind te beschermen.

Professionaliteit hulpverleners vanaf begin tot einde

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Renske Waardenburg, GroenLinks-Statelid van de Provincie Gelderland

Stageplaats: Bureau Jeugdzorg Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Gast van: Irene Bleijenberg (teamleider)

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Arnhemsestraatweg 352

6881 NK Velp

T (0900) 123 12 30

www.bjzgelderland.nl

Zo'n vier jaar geleden heb ik ook een bezoek aan het AMK gebracht. De afgelopen jaren heeft dat bezoek wel door m'n hoofd gespeeld als we over de jeugdzorg spraken. De meldingen bij het AMK kunnen een begin zijn van de inzet van jeugdzorg, het begin van een lange weg naar een betere situatie voor kind en ouder.

Deze keer bezocht ik het AMK tegen een wat andere achtergrond; want ook deze taak zal uitgevoerd moeten worden als de jeugdzorg naar de gemeenten gaat. Bij het AMK werken mensen in het frontoffice die de telefoon opnemen. Je moet wel veel (levens)ervaring hebben om die telefoontjes goed te kunnen voeren. Telefoontjes over seksueel misbruik, mishandeling, angst, boosheid, onzekerheid. Aan de hand van zo'n telefoontje wordt besloten welke stap gezet gaat worden; meer informatie of een huisbezoek. Die huisbezoeken vergen ook veel professionaliteit. Er worden trouwens in die situatie ook kinderen gehoord van 6 jaar. De complexiteit van situaties neemt toe en zal toe blijven nemen omdat we weten dat er onder alloctonen nog weinig gemeld wordt. Er staat 22 uur voor een onderzoek; dat is om een onderzoek (gesprek, bespreking, rapportage) te doen niet veel.

Hoe gaan we taken inzetten?

De uitkomst van onderzoeken leidt maar in 15 % tot een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming. Veel onderzoeken leiden naar een verdere inzet van hulp en werken dus preventief. Er wordt voorkomen dat het zo uit de hand loopt dat men naar de rechter moet voor uithuisplaatsing. Het AMK heeft dus een rol in preventie. In die zin zie ik wel dat deze taak in de toekomst niet ondergebracht moet worden bij de Raad voor de Kinderbescherming. Dat past niet bij de preventieve taak. Maar onderbrengen bij een gemeente is natuurlijk ook onmogelijk. In Gelderland is nu één AMK met deskundigheid van personeel. Gemeenten kunnen die professionaliteit niet waarmaken. Je voert immers ook geen operatie uit bij een huisartsenpost, daarvoor zijn chirurgen. Zo werken ook deze mensen, chirurgische ingrepen in ingewikkelde gezinssystemen. Een vraag die volgens mij in deze hele discussie onderbelicht is, is hoe we in de toekomst voldoende professioneel personeel kunnen inzetten voor dergelijke taken.

Ik heb weer voldoende inspiratie opgedaan om de volgende Statenperiode er op toe te zien dat deze taak bij een overdracht naar gemeente een goed onderkomen moet vinden.

Centrum Jeugd en Gezin; een inloop in actie

Donderdag 18 november 2010

Stagiair: Annelies van der Kolk, gedeputeerde Provincie Gelderland

Stageplaats: Centrum voor Jeugd en Gezin Arnhem

Gast van: Esther Wisse (coördinator CJG), Harke Hiddink (procesregisseur) en Eugenie Wijburg (pedagogisch adviseur)

Centrum voor Jeugd en Gezin Arnhem

Laan van Presikhaaf 7
6826 HA Arnhem
T (088) 355 50 00
www.cjgarnhem.nl

De ontvangst was die dag op het Centrum Jeugd en Gezin (CJG), te Presikhaaf. Bij binnenkomst werd net een cursus Opvoeden en Geld afgesloten. Een aantal moeders nam deel aan deze cursus en het was interessant om te zien wat er zoal in een CJG inlooppunt gebeurt.

Mevrouw van der Kolk heeft daar gesproken met een medewerker en de coördinator van CJG Presikhaaf (Esther Wisse) over welke doelgroepen en problemen er binnen komen bij het CJG. Ook onderwerp van gesprek was de manier waarop de doelgroep bereikt wordt en hoe je kunt inspelen op de problematieken in een wijk. Dit gesprek ging vooral over de praktijk, waardoor het extra leuk was dat ze ook een inlooppunt “in actie” zag.

Back office

Vervolgens gingen we naar het stadskantoor, waar de Back Office van het CJG zich bevindt. Daar had onze stagiair een gesprek met procesregisseur Harke Hiddink en pedagogisch adviseur Eugenie Wijburg. Hier hebben we vooral inhoudelijk over de zorgcoördinatie gesproken. We hebben mevrouw van der Kolk 2 casussen voorgelegd en gevraagd hoe zij deze situaties zou aanpakken. Dit om haar een goed beeld te kunnen geven van de problematieken die binnen komen bij de Back Office.

Al pratend

De Back Office houdt zich bezig met de opgeschaalde zorg. Al pratend kwamen we op diepgaandere materie over hoe de toekomst van de Jeugdzorg er uit zou moeten zien. Het was prettig om te zien dat mevrouw van der Kolk erg betrokken was bij de zorg voor de Jeugd, en kon hier duidelijk over meepraten. Ze heeft namelijk een pedagogische achtergrond en dat was goed merkbaar. Hierdoor konden we op een hele prettige manier met elkaar in gesprek komen.

Wij hopen dan ook dat deze stage een positief beeld heeft achtergelaten over het functioneren van het Centrum Jeugd en Gezin. Tevens hopen wij dat dit beeld door mevrouw van der Kolk wordt uitgedragen in haar werk. Wij hebben in ieder geval een prettige en leerzame dag met elkaar gehad

Een kijkje nemen bij instellingen

Woensdag 17 november 2010

Stagiair: Laurens Klappe, wethouder van de gemeente Ermelo
Stageplaats: Centrum voor Wonen, Zorg en Welzijn, Jeugdhuis de Enk te Apeldoorn (Jeugd en Opvoedhulp)
Gast van: Maarten van Triest (unitmanager Jeugdhuis De Enk), Petra Potters (unitmanager '10' voor toekomst), Gerrie van den Berg (marketing en communicatie adviseur) en Kees van Harten (manager zorg)

Centrum voor Wonen, Zorg en Welzijn Gelderland

Jeugdhuis De Enk
Warenargaarde 2
Postbus 20057
7302 HB Apeldoorn
T (055) 541 55 44
www.jeugdhuisdeenk.nl

Met plezier heb ik me opgegeven voor een stage in de jeugdzorg. Een kijkje nemen binnen een instelling waar je anders niet zomaar even binnenloopt. Dit werd het Centrum voor Wonen, Zorg en Welzijn; de verzamelnaam voor vele activiteiten van het Leger des Heils. Variërend van palliatieve zorg (hospice) en forensische psychiatrie tot ambulante zorg en jeugd & opvoeding. Vanwege de veelheid van werkzaamheden is mijn 'stage' uitgesmeerd over twee dagen.

In Jeugdhuis de Enk in Apeldoorn werd ik ontvangen door enthousiaste medewerkers, Maarten van Triest en Petra Potters. In het jeugdhuis bevinden zich drie leefgroepen waar per groep tien kinderen wonen. Ook is er een afdeling pleegzorg gehuisvest. Die huisvesting was net helemaal vernieuwd. Het rook er nog nieuw en het was nog niet helemaal ingericht. Toch was er al sprake van een huiselijke sfeer. Een aantal kinderen, overdag thuis door een studiedag van de onderwijzers, was bezig in de huiskamer. Ik mocht even komen uitleggen wat een wethouder allemaal doet en waarom ik op bezoek was. Duidelijk werd dat het hun thuis is en een gast dient zich ook eerst te melden bij de kinderen voordat de leefgroep betreden wordt. Een goed principe. Immers ook kinderen hebben recht op privacy in hun eigen huis.

Gezinscoaches

Naast de kennismaking met de kinderen en de begeleiding stond een toelichting op het programma (door Gerrie van den Berg) over het project '10 voor toekomst'. Dit zijn gezinscoaches die ingezet worden in complexe thuissituaties. Waar er sprake is van een combinatie van bijvoorbeeld weinig sociaal contact, geldgebrek, tekort aan structuur en zorg om de kinderen, is het goed dat er snel deskundige en betrokken hulp ingezet kan worden. De noodzaak voor zorg en hulp aan mensen in problematische situaties is natuurlijk het best te ervaren door met de professionele werkers zelf te spreken in de omgeving waar deze hulp geboden wordt. Dan zie je wat de inzet is, wat de omstandigheden zijn en hoe deze zorg geboden wordt. Maar dit werk kan uiteraard alleen verricht worden als er ook anderen zijn die dit allemaal faciliteren. Zowel financieel door de huisvesting te bieden en te regelen, en voor het personeel te zorgen.

Kijk op de zorg

Tijdens mijn tweede bezoek aan de instelling (nu in een monumentaal pand in de bossen van Ugchelen) heb ik met Kees van Harten over het jeugdbeleid in Gelderland gesproken. Wat het toekomstige rijksbeleid voor de gemeenten gaat betekenen en of het Leger des Heils daarbij iets in Ermelo zou kunnen gaan doen.

Deze stage heeft me een goede inblik gegeven op wat één van de zorgbiedende instellingen in onze provincie te bieden heeft en vooral dat dit met volle inzet en betrokkenheid gedaan wordt. Ik wil zowel de medewerkers als de kinderen hartelijk danken voor het mogen mee kijken in hun dagelijkse leefwereld en ze het beste voor de toekomst toewensen.

Eigen Kracht biedt vele mogelijkheden

Woensdag 26 januari 2011

Stagiaire: Annelies Brand-Boom, wethouder van de gemeente Geldermalsen

Stageplaats: Eigen Kracht Centrale

Gast van: Kees Elsinga (regiomanager) en Ruud von Seida (coördinator)

Eigen Kracht Centrale

Postbus 753

8000 AT Zwolle

T (038) 422 25 26

T (06) 12 56 64 92

(regiomanager

Gelderland)

www.eigen-kracht.nl

Verslag over het verloop van de ochtend die in het teken stond van de stage van wethouder mevrouw Brand-Boom van de gemeente Geldermalsen.

Wij (Kees Elzinga, regiomanager Eigen Kracht en Ruud von Seida, coördinator) hebben deze stage vorm gegeven door eerst met haar in gesprek te gaan over wat nu precies de Eigen Kracht Centrale allemaal doet en inzet. Zo is daar uitleg geweest over conferenties voor familie, conferenties voor herstel en conferenties voor de buurt en op scholen. Daarbij kwam aan de orde dat het juist ook een instrument zou kunnen zijn voor het maken van dorpsplannen. Sowieso zag de wethouder vele mogelijkheden voor het inzetten van conferenties, bijvoorbeeld ook bij woningbouwverenigingen en voor de mensen die nu tussen wal en schip dreigen te vallen bij de WMO.

Het resultaat van een Eigen Kracht conferentie

Na het gesprek zijn de wethouder en de heer Von Seida vertrokken naar de Hartenhoeve (zorgmanege) in Geldermalsen. Daar heeft een gesprek plaatsgevonden met een hoofdpersoon van een Eigen Kracht conferentie en een hulpverlener aan die conferentie. Onderwerp van gesprek was hoe het een en ander is ervaren en hoe het nu gaat. De hoofdpersoon vertelde dat een groot gedeelte van het plan (resultaat van een conferentie) is uitgevoerd en dat het nu heel goed met hem gaat. De hulpverlener gaf aan dat zijn dienstverlening en die van de Eigen Kracht heel aanvullend zijn. De wethouder heeft de middag heel nuttig en leerzaam gevonden.

Jeugdzorg en lokale ontwikkelingen

Woensdag 17 november 2010

Stagiair: Pim Spaan, wethouder van de gemeente Groesbeek

Stageplaats: Entréa (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: Anne-Marie Stevens (Stop4-7) en Olaf Schustow (pedagogisch medewerker Entréa)

Entréa

Tapirstraat 2
6532 AL Nijmegen
T (024) 35 90 950
www.entrea.nl

Net na de lunch vroeg de groepsleider wat de kinderen de vrije woensdagmiddag gingen doen. Het was de gewoonte om een programma voor de hele middag te maken zodat kinderen en leiding weten wat ze kunnen verwachten.

“Ik”, riep Yousouf (12), “ik wil voetballen met Pim”. “Ja, ik ook”, kwam Benno (8) er meteen achter aan. En zo gebeurde het, ik ging met hen naar de tuin van de Nebo, hun tijdelijk thuis, en zij speelden met zijn tweeën tegen mij. Met schijnbaar gemak accepteerden ze, dat ik als grijsaard, na 20 minuten stamelde: “Zullen we wat anders gaan doen?” En de een ging achter de computer, en de ander ging met de trein spelen.

Goede voorbode

Mijn belangrijkste doel van deze stage was zicht te krijgen op de betrokkenheid van jeugdzorg bij lokale ontwikkelingen. Zeg maar: hebben jullie contact, en trekken jullie samen op met andere organisaties die met dit kind en deze ouders in onze gemeente werken? En dat viel me goed mee.

Er is oog voor, nee meer, er wordt aan gewerkt. En bij deze organisatie was dat onder meer vanuit het programma STOP4-7, waarin concreet samen met ouders en leerkrachten van de basisschool, waar de kinderen op zitten, wordt samengewerkt om gedragsproblemen in een vroeg stadium aan te kunnen pakken. Dit gebeurt via training van deze ouders en leerkrachten en waar nodig ook anderen. Als dat nu al gebeurt, dan vind ik dat een goede, maar misschien ook een vroege voorbode van hoe wij ons jeugdbeleid met zorg willen inkleden.

Alleen dit al te weten te komen, maakt een vermoeiend voetbalpartijtje zinvol.

Belangrijke schakels in de jeugdzorg

Vrijdag 19 november 2010

Stagiair: Jac van Dongen, wethouder van de gemeente Druten

Stageplaats: Entréa (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: Hans Tangena (afdelingsmanager), Raoul Cremers (ambulante hulpverlener), Ivo Diersman (pedagogisch medewerker) en Glenn Neijndorff (pedagogisch medewerker)

Entréa

Meijhorst 60-11
6537 KV Nijmegen
T (024) 678 85 00
www.entrea.nl

Om te beginnen hebben Hans Tangena en Raoul Cremers mij op enthousiaste wijze kennis laten maken met de organisatie en vooral ook de stappen die doorlopen worden om jongeren te begeleiden. Vooral het zo-zo-zo beleid sprake me erg aan:

- zo vroeg mogelijk;
- zo goedkoop mogelijk;
- zo dicht mogelijk bij huis.

In de discussie zijn we lang stil blijven staan bij de ontwikkeling van het Centrum van Jeugd en Gezin.

Goede besteding van uren

Daarna heb ik met Raoul een bezoek gebracht aan een gezin. Wat mij sterk opviel was het uitstekende contact dat Raoul had met de moeder in het gezin. Als je ziet en begrijpt door wat voor een gigantisch dal dit gezin is gegaan en de wijze waarop over de problemen wordt gesproken, dan heb ik diep respect voor het gezin, maar zeker ook voor Raoul. Aan de "buitenkant" kun je niet vermoeden wat er zich allemaal afspeelt. De 5.000 zorguren die aan dit gezin zijn besteed, lijken en zijn natuurlijk erg veel, maar als je het resultaat ziet dan zijn deze uren gigantisch goed besteed.

Samen koken in het fasehuis

Na dit zeer leerzame bezoek heb ik mijn stage vervolgd bij het Fasehuis aan de Johannes Vijghstraat. Ivo Diersmann en Glenn Neijndorff vertelden zeer gedreven hoe het Fasehuis ongeveer 12 jongeren begeleidt om weer zelfstandig te gaan wonen of weer terug te gaan naar hun ouders. Fase 1 en 2 zijn duidelijke stappen die in dit proces zijn te onderscheiden. Na deze introductie heb ik een rondleiding gehad door het huis. Met Manon heb ik op haar kamer gesproken over haar ervaringen en de weg terug naar haar ouders. Bas vertelde me dat hij pas hier was gekomen. Een aantal andere bewoners was zeer terughoudend, wat ik me ontzettend goed kan voorstellen. Om ca. 18.00 uur ben ik met Manon en Bas gaan koken en, ondanks dat ik geen keukenprins ben, moet ik zeggen dat de tortilla's uitstekend smaakten. Na de afwas heb ik afscheid genomen van de bewoners en de leiding en ben ik, zeer onder de indruk van wat ik deze middag heb gezien en gehoord, weer naar Druten vertrokken.

Leerzame middag

Bij deze wil ik alle medewerkers van Entréa en de bewoners van het Fasehuis ontzettend bedanken voor deze zeer leerzame middag. Vooral het enthousiasme en de gedrevenheid waarmee ik werd ingewijd in de wereld van de Jeugdzorg heeft me erg geraakt. Natuurlijk is Entréa maar één van de schakels in de totale Jeugdzorg maar dan wel een belangrijke. Als wethouder van de gemeente Druten en daar o.a. verantwoordelijk voor de portefeuille Welzijn en Jeugd is deze stage voor mij zeer leerzaam geweest. We praten en vergaderen veel over de Jeugdzorg maar een stage zoals deze geeft hieraan een extra dimensie. Nogmaals iedereen bedankt en succes met jullie mooie, maar ook moeilijke werk.

De kinderen achter de cijfers

Dinsdag 16 november 2010

Stagiaire: Hetty van Kempen, onderzoeker Sociaal en Cultureel Planbureau

Stageplaats: de Gelderse Roos, Oolgaardthuis (jeugd Geestelijke Gezondheidszorg)

Gast van: Thilda Geverinck (teamleider Kinderteam), Marjolijn van der Vorst (teamleider Adolescententeam), Carolein Jeene (GZ-psycholoog Kinderteam) en

Marijke Wiewel (psychotherapeut en behandelcoördinator deeltijdbehandeling)

de Gelderse Roos, Oolgaardthuis

Oude Bennekomseweg 3

6717 LM Ede

T (0318) 69 12 60

www.degelderseroos.nl

Mijn naam is Hetty van Kempen en ik werk als onderzoeker bij het Sociaal en Cultureel Planbureau in Den Haag. Daar doe ik samen met collega's onderzoek naar de jeugdzorg. We ontwikkelen een raming- en verdeelmodel voor de vraag naar diverse vormen van jeugdzorg. In het kader van de Week van de Jeugdzorg heb ik gesprekken gehad met medewerkers van de jeugd-GGZ afdeling van de Gelderse Roos in Ede; een mooie gelegenheid om in praktijk te ervaren wat voor wereld er achter de cijfers steekt.

Door Thilda en Marjolijn werd ik hartelijk ontvangen bij de Gelderse Roos. We hadden een gesprek over de meer procedurele kant van de hulpverlening. Hoe, en met wat voor problematiek komen jeugdigen binnen bij de instelling? Hoe lang moeten ze wachten op hulp? Hoe wordt er omgegaan met de toenemende vraag naar GGZ-hulp en, tegelijkertijd, met de schaarser wordende middelen die daarvoor beschikbaar zijn? Het was goed om te horen dat de wachtlijsten gekrompen zijn; na aanmelding wordt een kind doorgaans binnen twee tot vier weken geholpen. Er is een heel scala aan behandelingen om kinderen met verschillende soorten problematiek te kunnen helpen. Ook wordt er hard aan de weg getimmerd om mogelijke toekomstige problemen van kinderen te voorkomen. Zo zijn er psycho-educatiegroepen voor ouders die op de één of andere manier moeite hebben met de opvoeding van hun kind. En er zijn groepen voor kinderen van ouders met psychiatrische problematiek. Het maakt ouders en kinderen sterker en meer zelfredzaam. Door zo'n cursus te volgen wordt de kans op het uit de hand lopen van problemen verkleind, en kan een mogelijke vraag naar dure en belastende hulp in de toekomst worden voorkomen.

Veel expertise en gedrevenheid

Vervolgens had ik een gesprek met Carolien en Marijke over de inhoud van de hulp die de Gelderse Roos biedt. Ik vond het leuk en inspirerend om te horen hoe er zo snel mogelijk passende hulp gevonden wordt om een jeugdige zo goed mogelijk te helpen, en hoe er tegelijkertijd naar wordt gestreefd om de zelfredzaamheid van de jeugdige en zijn ouders te verhogen zodat hij snel de draad weer op kan pakken. Er is veel expertise en gedrevenheid in huis, en er wordt in multidisciplinaire teams gewerkt aan een vlot herstel van de problematiek.

Al met al was het een heel leerzame en inspirerende stage, die mij de mogelijkheid gaf om de kinderen achter de cijfers te zien. Hartelijk dank hiervoor!

Onze maatschappij

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: Martin Schuurman, CU-Statelid van de Provincie Gelderland

Stageplaats: De Hoenderloo Groep (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: expertisegroep ASS/ADHD van De Hoenderloo Groep

De Hoenderloo Groep

Delenseweg 85

Postbus 73

7350 AB Hoenderloo

T (055) 378 88 00

www.hoenderloo-groep.nl

Een dagje stage lopen bij de jeugdzorg van 16 – 18 jarigen bij De Hoenderloo Groep. Jongeren met gedragsproblematiek, maar ook jongeren die al in aanraking zijn geweest met politie en justitie, op zoek naar een plaats in onze maatschappij. Jongeren die thuis niet meer kunnen zijn, en veelal geen thuis meer hebben.

Het eerste adres is een gewone rijtjeswoning in Apeldoorn. Hier wonen 8 jongens, op redelijk niveau. Ze worden begeleid, en geholpen met hun beperkingen. Veel gedragsproblematiek. Ze hebben veel goede gesprekken met elkaar. Respect voor elkaar. De burens waren in eerste instantie bang voor overlast en ongewenst gedrag. Na 4 jaar verloopt het goed en zijn de omwonenden er aan gewend. Alcohol wordt niet toegestaan, alleen bij feestjes. Het drugsgebruik ligt wel hoog.

Ik mocht de kamer van een jongen bekijken. Het zag er keurig uit. De jongeman zelf was erg aardig. Hij keek uit naar de dag van morgen: bij het UWV, dossiers digitaliseren. Zo iemand krijgt een kans!

Een lunchgesprek

Op de locatie in Deelen lunch ik met een groep jongeren met zware gedragsproblemen. Toen ze uit school kwamen, kwamen ze keurig naar de leiding van de groep en gaven ons allen een hand. Na een kort moment van stilte beginnen we met de maaltijd. Tegenover mij zit een jongen die pas 1 dag in de groep zit. Hij komt uit een afkickcentrum, daarvoor is hij in de jeugdgevangenis geweest. Wat een leven! 16 jaar oud. Na het eten vroeg een andere jongen: 'Heeft deze instelling wel geld genoeg, meneer?' Ik vroeg: 'Waarom stel je deze vraag?' 'Er is zoveel wisseling in de begeleiders. Daardoor zijn de regels en afspraken niet altijd even duidelijk. En ik wil die duidelijkheid...' Om 13.00 uur gaan ze weer naar school.

Jongeren weer een plaatsje geven

Ik heb daarna nog even met de begeleiders, teamleider en manager gesproken. Alles is er op gericht om jongeren weer een plaatsje te geven. Normen en waarden aanleren. Een normale thuissituatie is er niet. Voogden zijn er te weinig en hebben gewoon geen tijd. 18 maanden is de totale tijdsduur van een intramurale opname, eigenlijk veel te kort. Met veel gemengde gevoelens heb ik de mensen, die mij rondgeleid hebben, bedankt.

Conclusie

Ik heb boven dit verslag "Onze maatschappij" geschreven. De jeugdzorg is enorm ingewikkeld: complex. Jongeren die om wat voor reden dan ook ontspoord zijn in onze maatschappij. Ik heb ontdekt dat een stabiel gezin waarin kinderen kunnen opgroeien bij deze jongeren vrijwel altijd ontbreekt. Een jongen kreeg ruzie met zijn moeder in het weekend: hij weigerde wiet te snijden. Wat een maatschappij! Dat is (ook) Nederland. Deze jongeren weten niet meer wat normale normen en waarden zijn. Ze hebben geen liefde gevoeld van ouders, ze zijn de straat opgegaan en hebben na 15 jaar al veel meer meegemaakt dat menig oudere van 50 jaar.....

De jongeren structuur bieden

Maandag 15 november 2010

Stagiaires: Miranda Thijssen, projectleider Provincie Gelderland, Jan Haijntink, CDA-Statelid Provincie Gelderland

Stageplaats: De Hoenderloo Groep (Jeugdzorgplus)

Gast van: Hannie Kuiper (expertisemanager CD), Marc Bruijnse (Unitleider Titaan), Sander Merlijn (Teamleider Onyx) en David van Veggel (Groepsleider Titaan)

De Hoenderloo Groep

Kop van Deelen

Delenseweg 85

6877 AE Deelen

T (055) 378 88 00

www.hoenderloo-groep.nl

De ontvangst was op de Kop van Deelen, een oud militair complex, prachtig gelegen in de natuur. Het eerste uur werd er kennis gemaakt, kregen we informatie en werden vele vragen van ons beantwoord. In Hoenderloo wordt Jeugdzorgplus aangeboden. Deze jongeren worden geplaatst via een 'machtiging voor gesloten jeugdzorg', afgegeven door de kinderrechter. Kenmerk van gesloten is, dat de zorgverleners de jongeren tegen hun wil maatregelen mogen opleggen. Vanaf 1 juli 2010 worden er op deze locatie aan de jongeren trajecten aangeboden. De bedoeling is een zo snel mogelijke doorstroming naar de reguliere jeugdzorg.

De rondleiding maakte indruk. De natuurlijke omgeving is mooi, maar ook de gebouwen zien er perfect uit. Bezuinigingen zijn niet zichtbaar. Het gebouw, waarin de leefgroep Titaan (jongensgroep van 20 personen) woont, heeft 20 mooie kamers met douche en toilet. Ieder gebouw heeft een eigen keuken en dit gebouw had een fitnessruimte met daarnaast een afreageerruimte, waarin sporten als boksen beoefend kunnen worden. Regels en respect voor de ander zijn belangrijk voor deze jongeren. Bij iedere handeling van de jongere wordt toestemming gevraagd aan de leidinggevende. Bij goed gedrag krijg je privileges, bij overtreding van regels krijg je beperkingen. Op het terrein is een school, waarin overdag onderwijs gevolgd wordt. Iedereen krijgt op eigen niveau onderwijs aangeboden.

Gesprek met de jongeren

Het laatste onderdeel van de stage was de lunch met de meisjesgroep. Zeer openhartig vertelden zij over hun privé-situatie. Enkele zaken vielen ons op in deze gesprekken.

- Jongeren komen veelal uit eenoudergezinnen.
- Broer(s) en/of zuster(s) komen ook vaak in aanraking met jeugdzorg,
- Meisjes waren kritisch openhartig, maar met respect naar de leiding.
- Het vertrouwen in de toezienend voogd is onvoldoende. Dit is ernstig, omdat juist van deze persoon een coördinerende rol wordt verwacht.
- Na de laatste fase verlaat de jongere de instelling. Is de thuissituatie voldoende voorbereid op de terugkomst? Vervallen ze niet weer in oude fout? Het resultaat bij welk aantal het wel of niet goed gaat, werd ons niet duidelijk. Gelet op de investering in deze jongeren moet dit bekend zijn.
- Een aantal jongeren gaat na de laatste fase op kamers wonen. De meisjes verheugen zich daarop. Zij worden begeleid via kamertrajectcoördinatie (KTC). Maar de praktijk is, dat daar wachttijden zijn. Zo is de kans aanwezig, dat ze weer in een oude fout vervallen.

Afsluitend

We hebben gezien dat in Hoenderloo grote investeringen in deze moeilijke jeugd worden gedaan. Respect (met strakke regels) van jongeren naar de leiding wordt geleerd. Maar we hebben ook ervaren, dat de nazorg nog veel zorg en aandacht vraagt om deze groep werkelijk een goede kans te kunnen laten maken op een goede hernieuwde start in de maatschappij. Nu maar hopen, dat deze jongeren een goede toekomst tegemoet gaan. Dank voor het mogen kijken in jullie keuken.

Te gast bij een gezinsgroep van De Hoenderloo Groep

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Jan Berkhoff, wethouder van de gemeente Epe

Stageplaats: De Hoenderloo Groep (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: Gezinsgroep Vollenhoven met Hanneke en Ap Waanders als gezinsgroepouders

De Hoenderloo Groep

Wesselplantsoen 2

Postbus 73

7350 AB Hoenderloo

T (055) 378 88 00

www.hoenderloo-groep.nl

Maandag 15 november jl. bezocht ik De Hoenderloo Groep (DHG) en was te gast bij gezinsgroep Vollenhoven. Gezinsgroepouders Hanneke en Ap Waanders runnen er een huisgezin met zeven jongens in de leeftijd van 13-16 jaar en vele huisdieren (honden zijn onvoorwaardelijk trouw naar de jongens toe, ongeacht hun kleur en achtergrond!).

De jongeren hebben één ding gemeen: ze kunnen om uiteenlopende redenen niet door hun biologische ouders opgevoed worden en dragen de sporen van een leven dat leidde tot De Hoenderloo Groep. Toen ik tegen 10.30 uur arriveerde, waren de jongeren naar school op het terrein van DHG. Verder volgen ze er gerichte therapie en is er volop ruimte voor vrijetijdsbesteding. De gezinsgroep is de veilige thuishaven die rust, reinheid en regelmaat biedt. Om 12 uur kwamen de jongens uit school, hielpen de tafel dekken en gezamenlijk gebruikten we de lunch.

Stap voor stap werken aan de toekomst

Na het afruimen heb ik de behandelplanbespreking van een 14-jarige pupil bijgewoond. In aanwezigheid van de behandelcoördinator, voogd (BJz) en Hanneke en Ap werd met de jongen het afgelopen half jaar geëvalueerd en vooruitgekeken. Vanuit een onvoorstelbaar roerig verleden wordt stap voor stap gewerkt aan een toekomst waarin de jongen op eigen kracht in de samenleving zal staan. Indrukwekkend hoe herstel van contact met ouders, zus en broertje daarin een plek moet krijgen.

Grote bewondering

Ik besef dat ik door de stage slechts met een klein deel van de jeugdzorg kennis heb kunnen maken. Het vraagt een goede samenwerking van vele disciplines om de levens van kansarme jongeren weer perspectief te geven. Grote bewondering heb ik voor de rol van gezinsgroepouders Hanneke en Ap (echte idealisten bestaan!) die de zeven jongens een thuis bieden.

Gastvrije ontvangst bij Hulpmix en de Kindertelefoon

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: John Stevens, beleidsadviseur Provincie Gelderland

Stageplaats: Hulpmix.nl en Kindertelefoon

Gast van: Meriam Brandt (coördinator Hulpmix.nl) en Wilma Groen (hoofd Kindertelefoon)

Hulpmix.nl en De Kindertelefoon

Bergstraat 45
7411 ES Deventer
T (0800) 04 32

www.hulpmix.nl

www.kindertelefoon.nl

Mijn collega Riza Dogan en ik zijn met open armen ontvangen door Meriam Brandt (coördinator Hulpmix) en Wilma Groen (hoofd Kindertelefoon). Ze hebben ons verteld wat Hulpmix en Kindertelefoon precies doen voor kinderen. Kinderen kunnen naar beide instanties bellen en chatten. Verder verzorgen ze gastlessen op scholen en geven cursussen aan vrijwilligers die als hulpverlener aan de slag kunnen bij de telefoon.

Hulpmix onderscheidt zich van de Kindertelefoon doordat zij zich speciaal richt op de problematiek van allochtone kinderen. Via hun site is het ook mogelijk voor kinderen om hun verhaal op een internetsite te plaatsen en om op een forum oplossingen aan te dragen voor de problemen van andere kinderen.

De Kindertelefoon heeft 100 vrijwilligers(!). En heeft ruim 23.000 serieuze gesprekken gevoerd via de telefoon of de chat in 2009. Die gesprekken kunnen gaan over luchtige onderwerpen als liefde en huisdieren tot zware onderwerpen als geweld en emotionele zaken als pesten, lichamelijke mishandelingen tot neiging tot zelfdoding. De ervaring van de vrijwilligers is dat anonimiteit een absolute voorwaarde is voor de openheid van een kind.

Dan de praktijk

We krijgen een korte cursus hulpverlening bij het chatten: geef het kind vertrouwen, probeer het probleem te ontdekken en probeer mogelijke wegen aan te geven zodat het kind verder kan. Klinkt makkelijk, maar dan de praktijk. Twee vrijwilligers spelen een kind en beginnen met ons te chatten. Het kind (Gekkie genaamd) vertelt dat ze slecht slaapt en gekke dingen in haar hoofd heeft. Ik stapel fout op fout: ben niet meelevend genoeg, stel gesloten vragen en wil snel naar een oplossing. “Is er wel een oplossing?”, vraagt Wilma Groen aan mij, “Of wil ze gewoon haar verhaal kwijt?”. Ik denk aan het ergste als de dood in haar droom voorbij komt. Als ik niet snel genoeg antwoord, zegt Gekkie aan de andere kant: “Hallo...”. Ja, ik ben er nog, maar breek mezelf het hoofd om de goede vragen te stellen. Aan het eind legt Gekkie (de vrijwilligster) uit dat ze droomde over de dood, dat dit niet teruggreep op een werkelijke situatie en dat ze gewoon gerustgesteld wilde worden. Mooi voor “gekkie” gezet met mijn te lange gesloten vragen die om een antwoord smeekten.

De kinderen gaan voor...

We worden na deze sessie verder geleid door het gebouw en zien de kamer van waaruit met kinderen wordt gebeld en waar ook de mogelijkheid bestaat om, in zwaardere gevallen, een driegesprek te voeren met iemand van Bureau Jeugdzorg. Ze vertellen ook over de subsidies en financieringen die ze ontvangen en de moeilijkheden om de exploitatie rond te krijgen. Ik luister serieus, maar mijn hoofd blijft bij Gekkie. Het lijkt alsof mijn hoofd even geen plaats heeft vanmiddag voor cijfers en regels en wetten. De kinderen gaan even voor, en vlak daarna komen de vrijwilligers en dan, vanmiddag... een hele tijd niks. De regels gaan even naar achteren; fijn om dat aan den lijve te ondervinden!!

Een vol gepland spreekuur van een jeugdarts

Dinsdag 16 november 2010

Stagiaire: Babine Scholten, projectleider Provincie Gelderland

Stageplaats: Hulpverlening Gelderland Midden (jeugdgezondheidszorg)

Gast van: Marie-José Kortenhorst (jeugdarts)

Hulpverlening Gelderland Midden

Eusebiusbuitensingel 43

6828 HZ Arnhem

T (026) 377 33 44

www.hvdgm.nl

In de Week van de Jeugdzorg heb ik een ochtend meegelopen met een jeugdarts van Hulpverlening Gelderland Midden. Zij hield die ochtend spreekuur op een school voor voortgezet onderwijs in Arnhem (het Aerentheem).

Het viel me gelijk op dat de ochtend van kwartier tot kwartier was vol gepland met afspraken. Leerlingen worden (soms met en soms zonder ouders) opgeroepen. Wat me die ochtend vooral opviel was de diversiteit van de onderwerpen. De ene jongere werd opgeroepen vanwege veelvuldig afwezig zijn op school, terwijl er bij een ander sprake was van problematiek waardoor zijn/haar leven (en dus ook school) ernstig beïnvloed werd. De jeugdarts concentreerde zich bij de leerlingen vooral op het gedrag of de problemen van de jongere in relatie tot school. Dus wat kan er van de jongere verwacht worden op school. Zijn de medische problemen van dien aard dat de school daar rekening mee zou moeten houden in de zin van een aangepast rooster of iets dergelijks, of kan er van de jongere verwacht worden dat hij/zij gewoon aan de lessen deelneemt?

Kortom, ik vond het een zeer leerzame ervaring en vond het boeiend en interessant te zien wat het werk van een jeugdarts inhoudt.

InZicht: zijn we wel in beeld?

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Ellen de Swart, wethouder van de gemeente Heumen

Stageplaats: InZicht, Centrum voor Orthopsychiatrie (Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg)

Gast van: Arjan Kletter (hoofd bedrijfsvoering)

InZicht, Centrum voor Orthopsychiatrie

Nijmeegsebaan 61

6525 DX Nijmegen

T (024) 328 36 90

www.inzichtnijmegen.nl

In mijn korte tijd als wethouder heb ik gemerkt dat er sprake is van een flink scala aan organisaties en instellingen, die zich met jeugdzorg bezighouden. Sterker nog, ik zie door de bomen het bos al niet, hoe moeilijk moet het dan wel niet zijn voor een jongere in nood en zijn ouders of verzorgers. Vanuit mijn eigen vriendenkring heb ik mensen ook zien worstelen met de zoektocht naar de beste hulp en ondersteuning voor hun kind. Een van mijn vriendinnen is zelfs bij Pauw & Witteman aangeschoven om een lans te breken voor jongeren met meervoudige problematieken, die voor het gemak in jeugdgevangenissen werden gezet. Met deze achtergrond was de match met mijn stageadres snel gemaakt. Ik kwam terecht bij InZicht.

InZicht, Centrum voor Orthopsychiatrie in Nijmegen, behandelt en begeleidt jongeren van 12-23 jaar met een IQ van 70 of hoger, waarbij sprake is van ernstige externaliserende gedragsproblemen en (vermoeden van) psychiatrische problemen (bijv. ADHD, autisme). Veel van deze jongeren zijn bekend met agressief en (dreigend) crimineel gedrag, hebben conflicten met ouders, school of de werksituatie en gebruiken relatief vaak alcohol en drugs. Het centrum bestaat uit een polikliniek, waar ambulante behandeling plaats vindt en een kliniek, waar jongeren kunnen worden opgenomen. De kliniek beschikt op dit moment over 10 bedden, de mogelijkheid om uit te breiden naar 24 bedden staat momenteel ter discussie. De hulp kan met het gezin, individueel en in groepen worden geboden. Gezinsgesprekken zijn, mits mogelijk, een vast onderdeel van de behandeling.

Mogelijkheden van jongere als uitgangspunt

Ik heb gesproken met Arjan Kletter, hoofd bedrijfsvoering, die mij heeft verteld over het wel en wee binnen de instelling, de jongeren en de problemen waar zij mee kampen. Opvallend vond ik de insteek dat men in Nijmegen niet kiest voor een inzet op het bieden van een strakke structuur en discipline, maar de mogelijkheden van de jongere als uitgangspunt neemt om tot een betere situatie te komen.

Daarnaast krijgen de jongeren hulp om hun houding ten aanzien van problemen die ze hebben te veranderen en situaties die in het gewone dagelijkse leven tot conflict en agressiviteit leiden beter aan te kunnen. De ondersteuning is heel praktisch en individueel én werkt; het merendeel van de jongeren ziet kans om het normale leven na behandeling of een verblijf van enkele maanden weer op te pakken.

Jeugdzorg in beeld

Veel jeugdzorg onttrekt zich aan het zicht van de doorsnee Nederlander en, zo heb ik zelf gemerkt, ook aan het zicht van de doorsnee politicus. Het bezoek aan InZicht heeft me aan het denken gezet. Het centrum doet goed werk. Dit bezoek heeft voor mij een groep jongeren zichtbaar gemaakt. Dat is een mooie opbrengst voor zo'n korte stage. InZicht is nu voor mij in ieder geval in beeld.

IrisZorg Jeugdcliniek – net gestart

Donderdag 19 november 2010

Stagiaire: Loes van Ruijven-van Leeuwen, burgemeester van de gemeente Lingewaal

Stageplaats: IrisZorg Jeugdcliniek (verslavingszorg)

Gast van: Marius Nabuurs (behandelcoördinator jeugdcliniek) en Miranda van der Linde (regiomanager)

IrisZorg Jeugdcliniek
Prinses Beatrixlaan 25
4001 AG Tiel
T (0344) 62 01 75
www.iriszorg.nl

IrisZorg Jeugdcliniek is in maart 2010 gestart en beschikt over 26 bedden en 1 crisisbed. Het is een voorziening die vooral bedoeld is voor jongeren (12 tot 23 jaar) die verslaafd zijn. Na een voorbereiding op de opname in de kliniek vindt er een afkickprogramma plaats in ongeveer 14 dagen. Daarna vindt er na evaluatie een vervolgbehandeling plaats, die maximaal 3 maanden kan duren. Het zijn vaak jongeren die door het drugsgebruik problemen hebben ten aanzien van o.m. gezagsposities, communicatie en sociale vaardigheden en angstproblemen.

Trainingsessie 'Liberman'

Mijn eerste ontmoeting was het bijwonen van een Trainingsessie "Liberman". Doel was om met de jongeren in gesprek te gaan over hoe zij zichzelf kunnen en willen wapenen om verleidingen in het dagelijks leven te weerstaan. Allemaal hadden zij te maken met drugsverslaving. Hoe zorg je ervoor dat je niet in een terugvalsituatie komt, maar "gezonde gevoelens" houdt? Een aantal jongeren gaf aan dit te vinden in de muziek en voor een ander was sport het middel. Het gaat erom, zei een jongere, dat je het zelf wilt, niet je ouders, of anderen. De overtuiging moet uit je zelf komen.

Een van de jongeren bleef mij bij. Hij had geen goede jeugd gehad; 2 jaar op straat gezworven, jaren cocaïne gebruikt. Hij wil, via het RIBW (Beschermd Wonen), een opleiding gaan volgen om in de jeugdzorg te gaan werken en zich als "ervaringsdeskundige" in te zetten. Op mijn vraag wat hij dan anders zou doen, zei hij: meer (individuele) aandacht besteden aan jongeren die een moeilijke jeugd hebben gehad en meer vrijheid (voor bijvoorbeeld een wandeling buiten). Mij viel op dat begeleiding en jongeren goed naar elkaar luisteren en elkaar respecteren.

Risico's tegenwoordig groter

Het tweede onderdeel bracht mij bij de dagactivering. De jongeren waren zeer open over hun verleden, heden en toekomst. Wij spraken over nut en noodzaak van de coffeeshops, voorlichting op middelbare scholen, het niet meer weg te denken gebruik door jongeren van verdovende middelen. De risico's zijn nu veel groter, omdat in tegenstelling tot vroeger de kwaliteit van de middelen veel slechter is. Maar ook het ontbreken van structuur thuis en buiten de deur is een risico. Als voorbeeld werd het handhaven van de leeftijdsgrens bij een discotheek genoemd.

Tips voor de burgemeester

Op mijn vraag of zij een tip voor de burgemeester hadden, kwamen de volgende antwoorden:

- zorg dat je coffeeshops houdt, anders gebeurt er nog meer in het illegale circuit;
- geef goede voorlichting op middelbaar onderwijs en aan ouders;
- pak dealers aan en deel straffen uit. Geen geldboetes, want dan gaan zij nog meer stelen om aan geld te komen. Kies voor werkstraffen.

Toekomst

Ik hoop van harte dat deze jongeren weer een plekje in onze samenleving kunnen vinden.

Laten wij als samenleving – ieder vanuit onze eigen rol – proberen om hen dat eerste zetje te geven, zodat zij weer met vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen zien. Werk is daarbij heel belangrijk.

Een veilig leefklimaat en een positieve benadering

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Miranda Thijssen, projectleider Provincie Gelderland

Stageplaats: De Hunnerberg in Nijmegen (Justitiële Jeugdzorg)

Gast van: M. Reuvers (afdeling BMO), M. Minderhout (afdeling onderwijs), M. Pormers (seniorgroepsleider) en J. Nagtegaal (hoofd opvoeding en behandeling)

JJI De Hunnerberg

Berg en Dalseweg 287

6522 CH Nijmegen

T (088) 074 1600

www.dji.nl/dehunnerberg

In het onderwijsgedeelte geeft de heer Minderhout uitleg over de opleidingsmogelijkheden. Zowel school als wonen maakt gebruik van de Youturn methodiek. We krijgen alle lokalen en de sporthal te zien, waarbij we verschillende leerkrachten spreken. Ze proberen de jongeren aan het werk te krijgen en een geïntegreerd behandelaanbod te bieden in combinatie met het wonen. Ze proberen zoveel mogelijk in te steken op een zinvol lespakket dat is afgestemd op de mogelijkheden en toekomstwensen van de jongere. Door de gesloten setting is een stage onmogelijk, tenzij het binnen het eigen gebouw kan. De klassen zijn klein en gedrag is minstens net zo belangrijk als de leervorderingen bij deze jongeren.

De heer Pormers neemt ons mee naar het woongedeelte en geeft aan hoe een behandelplan wordt opgesteld en hoe de jongeren worden opgevangen en begeleid. Hij geeft een schets van mogelijke problematieken die kunnen spelen en om welke soort vergrijpen het gaat.

Het schetst een beeld van een zeer moeilijk te begeleiden groep die op een positieve duidelijke gestructureerde en veilige manier een kans wordt geboden om hun gedrag te veranderen. Ik ben onder de indruk van alle behandelmogelijkheden die er zijn. Op de meisjes afdeling is geprobeerd een huiselijke sfeer te bieden binnen de vormgeving van een echte gevangenis. De meisjes zijn niet echt in voor een gesprek. Als één van hen haar kamer laat zien, lukt het toch om in gesprek te komen. Het geeft een indringend beeld van een jongere die niets liever wil dan daar weg zijn en hoopt op een gunstige beslissing van de rechter.

Behandeling en nazorg

De heer Nagtegaal vertelt ons de mogelijkheden tot behandeling en ook de onmogelijkheden. Hij geeft aan waarom de Youturn methodiek zo belangrijk is. Hierbij is aandacht voor het betrekken van het gezin en netwerk rondom de jongere bij de behandeling. Ouders worden actief uitgenodigd bij behandelbesprekingen en om op visite te komen. Tevens worden er afspraken gemaakt voor als de jongere op verlof naar huis gaat om ouders zo vaardig mogelijk te maken in de opvang van hun kind. De nazorg komt ook aan de orde. Die is van groot belang voor deze groep. Zeker indien een jongere zo gesloten in een zeer gestructureerde veilige omgeving heeft gewoond, is de overgang naar de gewone maatschappij een lastige. Een goede afstemming met de gemeente waar de jongere naar toe terug keert is van cruciaal belang om recidive te voorkomen.

Voor de instelling is het ontzettend lastig om met een minimaal aantal jongeren een goede zorg neer te zetten. Met minder jongeren worden ook de investeringen in financiële zin minder. Ik heb gemotiveerde medewerkers gesproken die met een goede kennis van zaken, met een groep zeer moeilijk te veranderen jongeren aan het werk is. Mij is nog meer duidelijk geworden, hoe belangrijk het is om deze jongeren een langdurig nazorgtraject te bieden. Dit om de kans op verandering van langdurige aard in het gedrag van de jongeren te kunnen borgen.

Karakter, een mooie voorziening

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Corine Sluiter-Kuilwijk, wethouder van de gemeente Oude-IJsselstreek

Stageplaats: Karakter Doetinchem (jeugd Geestelijke Gezondheidszorg)

Gast van: Paul Zondervan (afdelingsmanager bedrijfsvoering)

Karakter

Kapoeniestraat 31
7001 CB Doetinchem
T (0314) 62 61 20
www.karakter.com

In het kader van de Week van de Jeugdzorg heb ik een middag mogen meelopen bij Karakter in Doetinchem. Karakter is een kinder- en jeugdpsychiatrisch expertisecentrum, dat psychiatrisch onderzoek doet en behandeling biedt aan kinderen en jongeren tot 18 jaar en hun familie. Eerlijk gezegd wist ik niet dat wij in onze omgeving een dergelijke voorziening hadden. Wat mij betreft mag hier dus meer aandacht op gevestigd worden, bijvoorbeeld door het meedraaien in verschillende netwerken.

Deze middag werd ik zeer hartelijk welkom geheten. Na enige uitleg mocht ik meelopen op twee groepen, genaamd de witte en blauwe pionier. Verschillende leeftijdsgroepen. Bij de wat oudere groep had men allerlei vragen opgesteld voor 'de wethouder'. Bij de tweede groep, de jongere kinderen, werd er in de vorm van een spel vragen aan elkaar gesteld. Erg indrukwekkend allemaal. De kinderen wonen overigens gewoon thuis, omdat men het belangrijk vindt dat de kinderen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving blijven. Mits draagbaar voor de ouders.

Behandelingen

De behandelingen vinden plaats in verschillende dagdelen. Hierbij wordt altijd positief geformuleerd en ook duidelijk aangegeven waarom iets gebeurt. Dit biedt structuur aan de kinderen zodat ze rust in hun hoofd krijgen. Dit alles vanuit de filosofie: competentiegericht werken, oftewel kijken naar wat er goed gaat.

Liefdevol helpen

Ik heb deze middag als heel bijzonder ervaren. De kinderen worden zo liefdevol geholpen. Wat mij opviel, was dat men naar elkaar luisterde en dat er zo'n rust heerste onder elkaar. Deze kinderen krijgen de steun die ze net even nodig hebben. In een vroeg stadium leren ze veel over zichzelf, waardoor zij gereedschappen krijgen om hun leven goed te kunnen vervolgen. Karakter is een mooie voorziening in onze regio om kinderen te kunnen helpen, want daar draait het om. Ik ben een geweldige mooie ervaring rijker!

Beschermde omgeving geeft jongeren kans

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Reinie van Schoor, CDA-Statelid van de Provincie Gelderland
Stageplaats: Kwadrant Emaus in Ermelo (Licht Verstandelijk Gehandicaptenzorg)
Gast van: Jos en Diane (groepsleiders Buxus) en Geert Bos (regiomanager)

Kwadrant Emaus

Wessel van Eijllaan 15
7271 NT Borculo
T (0800) 3 555 555
www.kwadrant.org

In het kader van de Week van de Jeugdzorg liep ik stage bij Kwadrant Emaus. Ik nam een kijkje in de keuken bij woongroep Buxus in Ermelo. Buxus is een besloten leefgroep waar negen jongens wonen met een verstandelijke beperking. Naast deze beperking heeft elk van deze jongens een bijzondere achtergrond.

's Ochtends om 7:30 uur nam ik plaats aan tafel om te ontbijten met de jongeren. Hierna liep ik samen met de begeleiding en de jongens mee naar school om te zien wat de jongeren allemaal doen op het terrein in Ermelo. Uiteraard bleef het niet alleen bij meelopen of toekijken. Ik hielp mee op de inpakafdeling en sloot de ochtend af met de lunch bij Buxus en een gesprek met Geert Bos, regiomanager.

Structuur en regelmaat van groot belang

Ik ben onder de indruk van wat ik gezien heb in Emaus te Ermelo. Ik vind het goed dat zowel wonen als school en stage op één terrein te vinden zijn. Emaus biedt hier een geïntegreerde behandeling aan een complexe doelgroep. Deze jongeren kunnen zich hierdoor in een beschermde omgeving in hun eigen tempo ontwikkelen. Wat mij opviel, is dat dit gebeurt onder begeleiding van mensen die zich met passie inzetten. De leiding biedt deze jongeren de structuur en regelmaat die ze nodig hebben. Dit is van wezenlijk belang.

Maatwerk

Het bezoek van mij is bedoeld om inzicht te krijgen in de zorg voor jongeren, de begeleiding en de leiding die deze specifieke jongeren nodig hebben. Een kijkje bij een leefgroep is dan natuurlijk de beste manier om dit te doen. Zonder een ochtend bij Buxus had ik niet het beeld gehad wat ik nu heb. Ik besef dat deze jongeren in de gewone samenleving niet kunnen functioneren vanwege hun beperking. Dit beschermd en begeleid wonen is noodzakelijk om ze een kans te geven. Elke jongere krijgt het maatwerk dat hij nodig heeft. Het gebeurt op een dergelijke wijze dat de zelfredzaamheid van deze jongeren behouden blijft. Een compliment voor de creativiteit en de passie die de medewerkers bij Buxus hebben om dit voor elkaar te krijgen.

Noodzaak van kennis over de Jeugdzorg

Zowel de burgers als de politiek weten niet welke bijzondere jeugdzorg Kwadrant Emaus biedt. De samenleving wordt steeds complexer. Deze jongeren zijn beperkt in hun denken en handelen. Dit vermindert hun functioneren in de samenleving, waardoor ze snel 'buiten de boot' vallen. De manier waarop Kwadrant Emaus begeleiding biedt, is voor deze jeugd zeker nodig. De medewerkers hebben de kennis en kunde in huis om juist deze bijzondere jongeren een kans te geven in de samenleving. Ik ga mijn best doen nog een keer langs te komen, zodat ik vervolg kan geven aan mijn bezoek.

Van geslotenheid naar toekomstperspectief

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: Dick Ebbers, CU-Statelid Provincie Gelderland

Stageplaats: LSG-Rentray te Eefde (justitiële jeugdinstelling)

Gast van: Janine Luttkhuis (Corporate Communicatie) en Christa Schrodeur (unitmanager)

LSG-Rentray

Mettrayweg 25

7211 LC Eefde

T(0575) 57 70 00

www.lsg-rentray.nl

Ik loop samen met een medewerker van de Provincie stage bij Rentray. Er staat al een jongere op mij te wachten aan het begin van de lange oprijlaan. Hij fietst voor mij uit en binnen staan een paar leidinggevend en ook twee jongeren op ons te wachten. Eén van de jongeren, Lucy, kletst gelijk honderduit over haar horeca-opleiding. De andere is een stille verlegen jongen. Later hoor ik van één van de begeleiders dat hij een verleden van mishandeling achter de rug heeft en nu zo ongeveer alleen op de wereld is.

Onder het eten (quiche die door onze tafelgenoten is gemaakt) vertelt de locatiemanager over de Jeugdzorgplus formule. Deze benadering van jongeren is door minister Rouvoet op 1-1-2008 ingevoerd. Met deze wijziging in de Wet op de jeugdzorg is het mogelijk geworden om civielrechtelijk veroordeelde jongeren, die gesloten moeten worden behandeld, in een jeugdzorginstelling te plaatsen. Hierdoor wordt direct begonnen met diagnose en behandeling. Het is de combinatie van geslotenheid en deskundige behandeling die werkt. Centraal hierbij staan het bieden van brede zorg voor de jongeren; de rol van de ouders, verzorgers en de omgeving.

Aansluiting op reguliere jeugdzorg

Een gesloten behandeling is maar één van de fases in het zorgtraject. Andere onderdelen zijn bijvoorbeeld nazorg en als dat mogelijk is scholing en werktoeleiding. Zo biedt Rentray de jongeren toekomstperspectief. We zijn diep onder de indruk van het verhaal en ook de aanvulling die Lucy geeft. Zij mag binnenkort weer naar huis en heeft er weer zin in. Ze zit ook in de jongerenraad, die allerlei dingen regelt en organiseert.

“Penne à la carbonara”

Onder leiding van een jongere, Henk, volgen we een kookles en maken we “penne à la carbonara”. Ook de andere jongeren moeten naar Henk luisteren. Naast koken leren ze zo ook samenwerken, vertrouwen en delen. Ik ben onder de indruk van de benadering van de instelling en het vertrouwen dat de jongeren krijgen. Ze laten ze bijvoorbeeld met grote kookmessen werken. Toch is iedereen wel alert, want tijdens de lunch gebeurde er buiten iets. Dat werd meteen opgemerkt door onze gespreksgenoten en één van hen ging er direct op af. Verder beperkt het directe toezicht zich vooral tot de camera's die overal rond en in de gebouwen aanwezig zijn.

Een beeld van de werkdruk

We bezoeken ook nog een crea-les en bewonderen de werken van de meiden die daar bezig zijn. Hierna gaan we op bezoek bij verschillende woongroepen en maken een praatje met de begeleiders. In de gesprekken probeer ik een beeld te krijgen van de werkdruk. Je hoort vaak dat de administratieve handelingen meer tijd kosten dan het bezig zijn met de jongeren zelf. Dat blijkt hier nog wel mee te vallen. Vooral in de meer open groepen is er overdag meer tijd voor andere zaken, als de jongeren naar school of stage zijn.

Gezinshuis De Glind biedt zorg in rustige omgeving

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: Esther Hoogstraten, PvdA-Statelid van de Provincie Gelderland

Stageplaats: LSG Rentray Joozt (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: Maria Delhaas (teamleider bedrijfsbureau), familie Van Kleeff (gezinshuisouders)

LSG Rentray Joozt

Postweg 80

3794 MN De Glind

T (088) 574 81 00

www.lsg-rentray.nl

Dit jaar mocht ik, zoals voorgaande jaren, weer een (mid)dag meesuffelen in de jeugdzorg. Na afloop van de papa- en mamadag op de school van mijn jongste dochter ging ik naar het prachtige jeugdorp De Glind, waar ik die middag te gast was bij het gezinshuis van de familie Van Kleeff.

In een ruim en mooi gelegen woning wonen zij met hun eigen kinderen en een aantal andere kinderen, die zij in deze veilige omgeving zorg bieden. Ik omschrijf het met nadruk zo, omdat ik begreep dat het meer inhoudt dan pleegzorg, waarvoor ik overigens ook alle respect heb. Maar een gezinshuis kan dus meer inhoudelijke zorg bieden. In elk geval één van de gezinshuisouders heeft hiervoor een opleiding gevolgd. In praktische zin (in en om het huis) worden de gezinshuisouders ook ondersteund, zodat ze echt tijd hebben om aan de kinderen te besteden.

Ik vond het prachtig om te ervaren hoeveel rust er in dit huis was, ook al waren er allerlei mensen thuis (kwam ik ook nog in de keuken kijken en kwam er nog een therapeut op bezoek). Het kan niet anders dan dat dit een goed effect heeft op de kinderen die daar wonen.

Bouwen aan zelfvertrouwen

Wat in dit geval ook boeiend was, was dat de vrouw des huizes in dit geval de zorgverlener was, maar dat haar man ook in dezelfde richting probeerde zaken van de grond te tillen. Hij heeft een kleinschalig klussenbedrijf voor de agrarische sector, bosbouw en tuinen, waarbij hij o.a. jongeren (meestal jongens) die niet meer op een school kunnen functioneren of die anderszins in een crisis terecht zijn gekomen, meeneemt en probeert hen weer een bepaalde structuur mee te geven en tegelijkertijd hele praktische zaken leert. Ook zijn werkzaamheden doen jongeren die even buiten de boot lijken te vallen erg goed. Zij krijgen op die manier weer zelfvertrouwen en geloof in zichzelf.

Overigens is dit bedrijf nog op zoek naar uitbreiding van werkzaamheden, dus wie weet via deze weg wat extra reclame (zonder een naam te noemen; ik verstrek u met genoeg meer gegevens).

Kortom: weer een indrukwekkende middag met maar weer eens de bevestiging van hoe enorm bevlogen mensen in de jeugdzorg bezig zijn en wat een enorm goed werk er wordt verzet.

Aandacht voor specifieke behoeften

Woensdag 17 november 2010

Stagiair: Bert Sueters, programmacoördinator Provincie Gelderland
Stageplaats: MEE Oost-Gelderland (zorg voor mensen met een beperking; integrale vroeghulp)
Gast van: Lucy Glaap (consulent ontwikkeling en participatie), Mieke Jansen (manager) en Marianna JongeVos (consulent en coördinator Integrale Vroeghulp)

Mee Oost-Gelderland

Keppelseweg 15
7001 CE Doetinchem
T (0314) 34 42 24
www.mee-og.nl

In een sfeervol pand word ik gastvrij ontvangen door Lucy Glaap, Mieke Jansen en Marianna JongeVos. Het is een vol programma, dus na een korte introductie word ik al snel ingewijd in een, voor mij, minder bekend onderdeel van de zorg voor jeugd.

MEE richt zich op alle mensen met een beperking. Vandaag gaat het vooral over de activiteiten voor jeugdigen en hun opvoeders. Voor de ondersteuning door MEE is geen indicatiebesluit nodig en er is geen wachtlijst. Het wordt me duidelijk dat de toekomst (ook) voor MEE een onzekere is. Mede door de voorgenomen stelselwijzingen binnen de jeugdzorg. Ondanks deze onzekerheid gaat MEE met volle overtuiging door op de ingeslagen weg: met expertise en kennis over hun doelgroep attenderen op het belang van voldoende aandacht voor de specifieke behoeften. Daarna licht Marianne JongeVos de werkwijze van het team Integrale Vroeghulp toe; een samenwerkingsverband van deskundigen vanuit diverse instellingen o.a. kinderarts, consulent van MEE, vertegenwoordiger Bureau Jeugdzorg, dat geraadpleegd kan worden als er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind. Een mooi voorbeeld van bundeling van expertise waardoor in een vroeg stadium een goede inschatting van de problematiek gemaakt kan worden, waardoor de juiste hulp ingezet kan worden.

Plaats voor jongeren

Caressa en Moniek kennen elkaar van school (Practicon) en hebben onder begeleiding van MEE meegewerkt aan een film die wordt vertoond. Rappend wordt in het filmpje gesteld dat er voor jongeren onvoldoende aandacht en mogelijkheden in Doetinchem zijn om elkaar te ontmoeten, om gewoon ergens te zijn. In januari zal het onder de aandacht worden gebracht van de gemeente Doetinchem.

Oog hebben nodige ondersteuning

De ouders van Daan, Wayne en Joppe vertellen op indringende wijze over wat het betekent als je kind een autistische stoornis heeft. De druk die het legt op ouders, het onbegrip bij anderen, slechte ervaringen bij de zoektocht naar de juiste behandeling en begeleiding, hulpverleners en instanties die onvoldoende oog hebben voor de problematiek. De ingewikkelde en uitgebreide procedures en formulieren die doorlopen moeten worden. Zij spreken de waardering uit voor de ondersteuning die MEE biedt en benadrukken het belang ervan voor ouders. Er is veel behoefte aan kennisuitwisseling. Zij vinden dat beleidsmakers en de politiek meer oog moeten hebben voor mensen die vanwege een beperking ondersteuning nodig hebben, en zijn bezorgd over de huidige ontwikkelingen. Ik neem ook nog snel een kijkje bij de mensen die vandaag bureaudienst hebben. In het Informatiecentrum van MEE kunnen mensen telefonisch vragen stellen aan consulenten. MEE voorziet van advies, verwijst door naar een andere instantie of er wordt een afspraak gemaakt.

Na een korte evaluatie en onder de indruk van de gastvrijheid van MEE Oost-Gelderland loop ik terug naar mijn auto. De Keppelseweg wordt verbouwd en is afgesloten. Ik moet denken aan wat er op ons afkomt (bezuinigingen, stelselwijziging) en hoop dat we er in slagen de winkel tijdens de verbouwing open te houden.

Zorgen voor de jeugd, vandaag en morgen

Dinsdag 16 november 2010

Stagiaire: Dick van Hemmen, burgemeester van de gemeente Nunspeet

Stageplaats: MEE Veluwe (ondersteuning bij leven met een beperking)

Gast van: Marijke Ros (consulent Integrale Vroeghulp), Ria Sybersma (consulent Vroegsignalering), Jolanda Bergsma (MEE-consulent), Erika Heerema (manager) en Marjorie Veeneman (MEE-vrijtijdsconsulente)

MEE Veluwe

Kanaal Noord 350
7323 AM Apeldoorn
T (055) 526 92 00
www.meeveluwe.nl

Dinsdag 16 november mocht ik, in het kader van de Week van de Jeugdzorg, stage lopen bij een instelling die betrokken is bij de jeugdzorg. MEE Veluwe toonde zich bereid om als stagebegeleider op te treden.

Ik begon in Apeldoorn waar ik werd bijgepraat door Marijke Ros over Integrale Vroeghulp en door Ria Sybersma over Vroegsignalering bij jonge kinderen door middel van video-observatie. We deden dit in het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Apeldoorn Zuid. Betrokken medewerkers overtuigden mij van het belang van een vroege, preventieve aanpak. Het was boeiend en inspirerend. Daarna heb ik me verplaatst naar Harderwijk, ROC Landstede, waar ik instroomde bij het startsymposium 'Liefde is'. Ik volgde een workshop 'Boys en Girls' door MEE-consulent Jolanda Bergsma. Indrukwekkend, maar ook verbijsterend hoe subtiel loverboys hun slachtoffers in het prostitutiecircuits weten te brengen. Uit de discussie bleek me dat we dit probleem serieus moeten nemen, ook op de Noord Veluwe. Goed dat we als burgemeesters aandacht gaan geven aan dit thema.

Preventie en interventie

Tot slot een evaluerend gesprek gehad onder leiding van Erika Heerema, manager, en Marjorie Veeneman, MEE-vrijtijdsconsulente onder andere in Nunspeet. Tal van aspecten passeerden de revue zoals eenzaamheid, gebrek aan sociale aandacht en alcoholgebruik. Hier liggen nog wat taken voor ons als gemeentebestuurders.

Samenvattend

Ik ben opnieuw onder de indruk van betrokkenheid en deskundigheid van de professionals. De jongerenproblematiek vraagt om aandacht. Niet tijdig interveniëren, kan leiden tot criminaliteit en blijvende beschadiging. Ik dank alle MEE-medewerkers voor hun openhartige opstelling en hun enthousiaste verhalen. Zeer aanbevolen voor de collega's.

Zorg geven om zorgen weg te nemen

Woensdag 17 november 2010

Stagiair: Rob Engels, wethouder van de gemeente Wijchen

Stageplaats: NIM Maatschappelijk Werk

Gast van: Jaap van den Bergh (casemanager)

NIM Maatschappelijk Werk

Panovenlaan 1
6525 DZ Nijmegen
T (024) 323 27 51
www.nim.nl

Het NIM Maatschappelijk Werk heeft in Wijchen een vaste stek in het Mozaïek. Het Mozaïek is een gemeentelijke verzamelplaats van de meeste Wijchense sociaal-culturele instellingen. Het NIM is hier gehuisvest direct naast het loket van het Centrum voor Jeugd en Gezin (het CJG).

Hoe kan het dat ...

Voor mij als wethouder was het een eerste kennismaking met het NIM in Wijchen en met Jaap van den Bergh (casemanager) in het bijzonder. Ik heb een zeer interessante ochtend meegemaakt. Direct sta je met beide benen in de samenleving, let wel een andere samenleving. Als je met je gezin en je directe omgeving gelukkig bent en alles voor de wind gaat, dan zijn de dossiers van het NIM soms schokkend. Hoe kan het dat ouders hun kind aan hun lot overlaten. Hoe kan het dat stiefvaders hun kinderen mishandelen. Hoe kan het dat ...

Met respect

Hoe je het wendt of keert, in de drukte van alledag vergeet je dat er mensen zijn met heel andere zorgen. Ik ben met Jaap op een adres geweest en dan kan de praktijk pijnlijk zijn. Met respect zie ik Jaap een volwassen kerel aan de hand nemen en op weg helpen richting een betere toekomst, opnieuw een plek verkrijgen in de maatschappij, met voldoende geld om de kinderen eten te geven en andere noodzakelijkheden om volwaardig kind te kunnen zijn. Zorg geven om zorgen weg te nemen.

Wat we ook vinden van de maatschappij als geheel en hoe die is verworden, we zullen die mensen die buiten de boot (dreigen te) vallen moeten oppakken en weer terug in het gareel zien te krijgen, waarbij zelfstandig verder gaan het doel is. Het kind en het gezin staan centraal, daar ligt de primaire zorg en mensen zoals Jaap hebben daar een belangrijke functie in die niet is weg te cijferen. Jaap en zijn collega's moeten van ons dan ook complimenten en schouderkloppen krijgen. Er zijn dossiers waar de emotie van afloopt, die je mee naar huis neemt en waar je waarschijnlijk slecht van slaapt. En toch moet het gebeuren en gebeurt het ook.

Voor mij een enerverende ochtend en een eye-opener als het gaat om de zorg voor jeugd en het gezin.

Uitgaan van het positieve

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Pieter den Besten, wethouder van de gemeente Harderwijk

Stageplaats: Pactum Jeugdzorg en Educatie (Jeugd en Opvoedhulp)

Gast van: Joke Zwijnenburg (sectormanager)

Pactum Jeugdzorg en Educatie

Wethouder Jansenlaan 51
3844 DG Harderwijk
T (0341) 47 17 00
www.pactum.org

Op donderdag 18 november heb ik de locatie Dagbehandeling Jonge Kind in Harderwijk bezocht. De locatie is onderdeel van Pactum, een organisatie voor jeugd- en opvoedhulp in Gelderland en Overijssel. Ik heb met hulpverleners gesproken en heb een poosje bij de Orka's gekeken. Eén van de drie dagbehandelingsgroepen voor kinderen tot 6 jaar.

Ik heb kunnen zien en horen hoe belangrijk het is om zo vroeg mogelijk te starten met de juiste hulp aan kinderen en hun ouders als er problemen zijn. Bijvoorbeeld een kindje van 4,5 jaar met een energiestofwisselingsziekte of een kindje met autisme. Het is goed voor die kinderen en hun gezin, maar ook voor de samenleving dat hier vroegtijdig hulp en ondersteuning geboden kan worden. Door tijdig die hulp te bieden wordt voorkomen dat deze kinderen verder afglijden en ouders er helemaal geen raad meer mee zouden weten. Het is juist bijzonder mooi om te zien hoe Pactum erin slaagt om in hun hulpverlening steeds uit te gaan van het positieve. Wat kan het kind allemaal wel in plaats van niet en wat kan het gezin allemaal wel zelf bijdragen aan die positieve ontwikkeling. Er wordt daarbij goed gekeken naar de mogelijkheden van het kind en de ouders en met elkaar gewerkt aan oplossingen.

Gesprekken

Ik heb ook nog gesproken met de ouders van een van de kinderen en deze ervaren de begeleiding van Pactum aan hun kindje en hen zelf als heel positief en zagen ook daadwerkelijk vooruitgang in de ontwikkeling van hun kindje.

Met mevrouw Zwijnenburg, sectormanager van Pactum, heb ik een uitvoerig gesprek gehad over de vele positieve ontwikkelingen, maar ook over de diverse knelpunten zoals vroegsignalering/preventie en nazorg na dagbehandeling.

De omvang van de hulpverlening

Ik heb ook een indruk gekregen van de omvang van deze hulpverlening. Jaarlijks doen zo'n 1500 gezinnen die het (even) niet alleen reden een beroep op Pactum. Pactum zoekt samen met de kinderen en hun ouders naar oplossingen en het bieden van nieuwe kansen. Hierdoor kunnen kinderen en jongeren hun eigen identiteit ontwikkelen en weer meedraaien in hun gezin en de samenleving.

Er wordt door Pactum ook intensief samengewerkt met andere instanties, waardoor het ook echt lukt om voor ieder kind met een plan te werken. Dit is wel zo prettig voor ouders en kind.

Waardering

Ik heb heel veel waardering gekregen voor Pactum. Ik weet zeker dat heel veel ouders en kinderen veel baat hebben bij deze hulpverlening en daar altijd met veel waardering op terug zullen kijken.

Samenwerking jeugdwerk en jeugdzorg in de natuur

Zaterdag 20 november 2010

Stagiaire: Theo de Wit, PvdA-Statelid van de Provincie Gelderland

Stageplaats: Scouting Gelderland

Gast van: Marjolein Mekking (projectmedewerker Steunpunt Scouting Gelderland),

Reyer Kok (bestuurslid Scoutinggroep De Geuzen) en Bram Tomberg (hulpverlener Pactum Jeugdzorg en Educatie) en welpenleiding De Geuzen

Scouting Gelderland

Arnhemsestraatweg 19

6881 NB Velp

T (026) 384 63 80

www.scouting gelderland.nl

Een middag meedraaien met een scoutinggroep, omdat jeugdzorg bij Scouting een preventief tintje heeft. Een hartelijk ontvangst bij scoutinggroep De Geuzen te Arnhem. Een unieke stage bij een project 'Jeugd, ook onze zorg'.

Scouting biedt kinderen en jongeren een gevarieerd en uitdagend programma. Om voor alle kinderen en jongeren bereikbaar te zijn, worden kaderleden uitvoerig getraind en geïnformeerd over de ontwikkeling van kinderen. Ook wanneer het gaat om kinderen met een extra zorgvraag of lastig gedrag. Samen met Pactum Jeugdzorg en Educatie en Bureau Jeugdzorg Gelderland verzorgt Scouting Gelderland deze ondersteuning.

Gelderse primeur

Arnhem heeft de Gelderse primeur voor deze samenwerking tussen jeugdwerk en jeugdzorg. Onder regie van het project van Scouting Gelderland gaan zeven scoutinggroepen een actieve rol spelen in de pilot. Een onderdeel van het project voor scoutinggroepen is 'coaching on the job'. In de activiteiten met de kinderen draait een professional van Pactum mee, die daarna met vrijwilligers de opgedane ervaringen en observaties bespreekt. Bij de pilotgroepen wordt onderzocht of deze methodiek aansluit bij de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers in het omgaan met specifiek gedrag.

De Geuzen is een Arnhemse scoutinggroep die zowel land- als waterscouting in het activiteitenaanbod heeft. De start van de stage van Theo de Wit is bij locatie De Rotsblokken (Heijenoordseweg te Arnhem). Theo maakt kennis met het project 'Jeugd, ook onze zorg', gepresenteerd door Marjolein Mekking, Reyer Kok en Bram Tomberg en Welpenleiding. Wat hem opvalt, is dat de kinderen zelf centraal staan en niet de beperking van een paar kinderen. "Ieder kind moet gewoon meedoen". Mochten er zich toch gedragafwijkingen voordoen, dan wordt daar juist en gestructureerd mee omgegaan. De complimenten, de tips en tools van Bram (professional Pactum) worden door de groepsleiders gretig opgepakt.

Leren van en met elkaar

Hierna vertrekt Theo de Wit voor de rest van het programma naar de Haven, Klingelbeekseweg te Arnhem: waterscouts die hun vletten onderhouden en trefbal spelen. De groep heeft de week ervoor bij de intocht van Sinterklaas in Arnhem meegedaan hebben door achter hun gemotoriseerde boot een aantal vletten te hangen met daarin de waterscouts. Erg cool dus. De boot wordt gebruikt om de waterscouts naar rustige vaarplekken te slepen waar ze leren zeilen, vaarregels hanteren etc. Marjolein en Theo mochten er die middag nog een stukje mee de Rijn op. Theo de Wit: "Ik heb ervan genoten hoe kinderen van en met elkaar in de natuur en op het water leren. Dat ze beleven hoe mooi Gelderland is, dat ze elkaars gebruiksaanwijzing op een natuurlijke manier leren hanteren. Het is een feest om dat mee te mogen maken."

Aan het einde van de stage vond een nabespreking coaching on the job met waterscouts en welpenbegeleiding en Bram (met hapje en drankje) plaats. Er groeit iets moois in de samenwerking tussen scouting Gelderland en de jeugdzorg. Ieder kind telt mee, dat allemaal mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de provincie Gelderland.

Tha Bus bij Mondial College

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Hans Esmeijer, gedeputeerde jeugd en gezin Provincie Gelderland

Stageplaats: Tha Bus bij het Mondial College Nijmegen

Gast van: Miriam van de Geer en Sanne van Zuilen (communicatieadviseurs Bureau Jeugdzorg)

THA BUS

www.thabus.nl

Op donderdag 18 november ging Hans Esmeijer met Tha Bus, de speciale jeugdzorgbus, naar het Mondial College in Nijmegen, locatie Streekweg.

Jongeren luisteren naar jongeren

Met de bus reisden jongeren uit de jeugdzorg mee, samen met vertegenwoordigers van diverse jeugdzorginstellingen. De jongeren legden aan klassen uit hoe zij in de jeugdzorg waren terecht gekomen, hoe het is om in een leefgroep te wonen of om hulp te krijgen van hulpverleners. De verhalen daarbij waren soms erg heftig. Zoals de jongen die vertelde over de mishandeling door zijn ouders; of het meisje dat te horen kreeg dat haar ouders haar niet meer in huis wilden hebben.

Zonder uitzondering hingen de leerlingen aan de lippen van de jongeren en sommigen herkenden er delen van hun eigen situatie in.

Mensenwerk

“Indrukwekkend”, zo omschreef Esmeijer na afloop zijn ervaring: “Indrukwekkend hoe open deze jongeren durven te praten over hun persoonlijke leven én hoe groot de aandacht van de leerlingen was. Het bewijst voor mij weer dat jeugdzorg echt mensenwerk is. Laten we het daar over hebben, in plaats van altijd over structuren en geldstromen.”

Kinderen en ouders bijstaan op weg naar goede toekomst

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Simon van de Pol, wethouder van de gemeente Ede
Stageplaats: Trajectum, locatie de Zevenster in Veenendaal (Jeugd en Opvoedhulp)
Gast van: Annet Wiersinga (teamcoördinator) en Han Bijleveld (regiomanager)

Trajectum, locatie De Zevenster

Buurtlaan Oost 62
3902 DB Veenendaal
T (0318) 52 40 41
www.trajectum.nl

De kinderen op de Zevenster zijn ongeveer gelijkelijk afkomstig uit Utrechtse en Gelderse gemeenten. De rondleiding met de teamcoördinator Annet Wiersinga verliep, net voorafgaand aan de toestroom van kinderen met busjes vanuit de regio die ruwweg loopt van Barneveld tot Wageningen en Wijk bij Duurstede, goed.

Na de rondleiding was ik bij de opnamecommissie onder voorzitterschap van regiomanager Han Bijleveld. In hoog tempo worden de dossiers langs gelopen. Gelukkig had ik vooraf documentatie gekregen, maar vervolgens in dit tempo ondergedompeld worden in het jargon IAG (intensieve ambulante gezinsbegeleiding), BOP (Baby Ouder Programma), OBH (overbruggingshulp) of BOP-IAG is toch bevreemdend. Maar als stagiair kreeg ik toch een goede indruk van de diversiteit van aanvragen en achterliggende problemen bij ouders. Bijzonder was een aanmelding van een kind dat nog geboren moest worden. Tijdens de vergadering kwam ook dikwijls het verschil tussen Gelderland en Utrecht in aan de orde. Lastig voor de Zevenster en ook wel vreemd dat de wet Jeugdzorg tot verschillende uitvoering leidt door twee provincies.

Structuur in dagbehandeling

Na een uur ging de stage verder bij een dagbehandelingsgroep "Fluitekruit" van ongeveer 8 kinderen, tussen vier en zeven jaar oud. Twee pedagogisch medewerkers hadden hun handen vol. De basisaanpak bestaat uit structuur geven. Elke dag staat op het bord, met pictogrammen aangegeven wat en wanneer wat aan de beurt is. Ook met een pictogram wie wanneer voor wat wordt opgehaald, bijvoorbeeld voor fysiotherapie.

De kinderen worden in de groep getest, geobserveerd en behandeld op de gebieden waarom het hen thuis moeilijk gaat. Een vorm van autisme of ADHD komt regelmatig voor, maar alvorens die diagnose echt te stellen moet je het wel zeker weten.

Stap voor stap

Na weer een uur mocht ik naar de "Linde" met de module Onderwijs Zorg Arrangement. Een groep van circa 12 kinderen van 5-7 jaar en drie begeleiders (leerkracht, onderwijsassistent en pedagogisch medewerkster). De bedoeling is dat de kinderen in de Linde zelfvertrouwen terug krijgen, begrijpen waarom ze doen zoals ze doen, de sociale vaardigheden verbeteren en van daaruit weer de stap kunnen maken naar het gewone onderwijs. De pedagogisch medewerkster neemt regelmatig één of twee kinderen mee voor een behandeling waarbij door een spel formule al doende op de uitbreiding van de woordenschat en de uitspraak van de kinderen wordt getraind.

Werken aan eenduidigheid en eenvoud

Tenslotte werd mij in het nagesprek eens te meer duidelijk dat een ochtend meelopen meer kennis en gevoel bij dit werk geeft dan het lezen van vele rapporten. Bij de Zevenster gaat het om vrijwillige Jeugdzorg. Deze vorm van jeugdzorg en de indicering kan inderdaad goed gekoppeld worden aan de taken die de gemeente al heeft voor opvoedingsondersteuning en andere vormen van preventieve hulp aan kinderen. Maar het is dan ook zaak dat er eenduidige aanpak ontstaat binnen de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Hier ligt dus een mooie taak om in de nieuwe regio Food Valley (vanaf 1 januari 2011) samen aan te werken.

Jongerenwerkers doen nuttig werk in de wijk

Donderdag 18 november 2010

Stagiair: Alex Mink, SP-Statelid van de Provincie Gelderland

Stageplaats: Welstede, afdeling Jongerenwerk in Ede (jongerenwerk)

Gast van: Ellen Hoogteijling (ambulant jongerenwerker)

Welstede, afdeling Jongerenwerk

Kerkweg 61

6713 NC Ede

T (0318) 64 16 16

www.welstede.nl

Ik heb op mijn stagedag meegelopen met enkele jongerenwerkers van Welstede in Ede. Buurtcentrum de Maanen ligt op loopafstand van mijn woning, en ik ben er eerlijk gezegd nog nooit geweest. Het ligt ook qua ligging ongelukkig, maar toch: het is er geweldig!

Ik heb daar kennis gemaakt met enkele zeer betrokken jonge dames die zich met plezier inzetten voor het jongerenwerk in Ede. Na een korte introductie heb ik een mooi gesprek met hen gevoerd over wat ze doen, welke invloed dat op mensen heeft en de toekomst van het jongerenwerk vanwege de bezuinigingen. Mijn beeld over het jongerenwerk is bevestigd: het is er vooral voor de jongens en meisjes uit gezinnen met een dunnere portemonnee. We kwamen ook tot de conclusie, dat bijvoorbeeld de dames uit een goede achtergrond, die op het VWO zitten, zich bij activiteiten niet laten zien, maar wel de Marokkaanse jongeren die op het VMBO zitten. Dat is op zich wel jammer, omdat hierdoor de sociale menging met andere groepen jongeren in de samenleving een stuk minder is.

De wijk Veldhuizen

In ons gesprek hadden we het ook over de situatie in de wijk Veldhuizen, waar vooral problemen zijn in de wijkdelen met hoogbouw. Ik ken die buurt vanuit mijn jeugd, heb er mooie jaren beleefd en er wordt gelukkig veel gedaan om ervoor te zorgen dat jongeren een zinvolle dagbesteding hebben en niet in de criminaliteit terecht komen. Ik heb op het wijkcentrum in Veldhuizen ook gesproken met een schoolmaatschappelijk werkster van MD Veluwe. Zo'n samenwerking is geweldig om hulpverlening in een vroeg stadium te starten en vooral te voorkomen dat kinderen en jongeren in de problemen raken. De maatschappelijk werkster is ook op het wijkcentrum aanwezig om desnoods te spreken met kinderen en jongeren die activiteiten bezoeken.

Ik heb ook gekeken bij een voetbalactiviteit voor Marokkaanse jongens in een sporthal in mijn wijk. Zij kunnen voor een kleine bijdrage komen voetballen en worden flink gedrild. Toevallig was Said Achouitar van Futsal Chabbab uit Nijmegen ook aanwezig. Zijn concept om die jongens in beweging te krijgen, werkt erg goed. De jongens krijgen discipline aangeleerd en bouwen door prestaties zelfvertrouwen op.

Nuttig werk dichtbij de mensen

Volgens mij gaat het in de jeugdzorg teveel over probleemgevallen die de krant halen, een doorgeslagen bureaucratie en opgeblazen bestuur. Maar jongerenwerkers bereiken de krant niet, en krijgen niet meteen aandacht vanaf de provinciale burelen. Zij doen nuttig werk in de wijk, dichtbij mensen en laagdrempelig in de buurt. Ik heb er dus geen spijt van dat mijn oorspronkelijke plan (bezoeken van een justitiële jeugdinrichting) niet is uitgekomen. Dit was veel vrolijker en blijmoediger, zoals welzijnswerk hoort te zijn. Grote complimenten dus!

Problemen achter de voordeur

Donderdag 18 november 2010

Stagiaire: Jan Willem Wiggers, burgemeester van de gemeente Hattem

Stageplaats: William Schrikker Groep (jeugdbescherming/Licht Verstandelijk Gehandicaptenzorg)

Gast van: Jolanda Fernhout (gezinscoach)

William Schrikker Jeugdbescherming

Meeting Point Apeldoorn
Daldreef 69

1112 XC Amsterdam

T (020) 740 00 00

www.williamschrikkergroep.nu

Bij de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming staat het belang van het kind voorop.

Een kind beneden de 18 jaar is kwetsbaar en nog niet in alle opzichten in staat voor zich zelf te zorgen. Wanneer de thuissituatie tekort schiet komt hulp in beeld. Wanneer de hulp tekort schiet of wanneer de ouders niet bereid of in staat zijn de opvoeding zelf te verzorgen kan de rechtelijke macht bescherming aan het kind bieden door onder toezicht plaatsing of ontzetting uit de ouderlijke macht, gekoppeld aan een uithuisplaatsing.

Complexe problemen

Achter deze omschrijving gaat een hele wereld schuil. In een gesprek van een WSG gezinsvoogd, samen met een zorgverlener, met een moeder, waarvan de kinderen uit huis waren geplaatst en die mogelijk uit de ouderlijke macht zou worden ontzet, mocht ik zien hoe complex problemen kunnen zijn. Natuurlijk weet je van dergelijke problematieken, maar als je die voor je ziet, krijgt het probleem een gezicht. De wijze waarop de hulpverlening gestalte krijgt, kwam aansluitend aan de orde in een coachingsgesprek van de gezinsvoogd met een aankomend collega.

De combinatie van een licht verstandelijke beperking met een moeilijke familiale achtergrond geeft een moeilijke start bij het stichten van een gezin. Daarbij komt dat de huidige samenleving hoge eisen stelt: wat kan je nog zonder computer, hoe ingewikkeld is het managen van een huishouden! Als er dan nog kinderen bij komen die zorg en aandacht vragen, zijn die vaak letterlijk het kind van de rekening. Meervoudige problematieken.

Wel willen, maar niet kunnen

Soms is het dan niet een kwestie van niet willen, maar van niet kunnen. Pure onmacht. Wat knap als een ouder het dan kan opbrengen in te zien dat het voor zijn of haar kinderen plaatsing in een pleeggezin beter is. Een ingrijpende jeugdbeschermingsmaatregel zorgt dan voor de bekende rust, reinheid en regelmaat voor het kind, maar biedt ook de ouders de mogelijkheid in het eigen leven orde op zaken te stellen. Bezoekregelingen moeten leiden naar duurzame en stabielere tijden. Het moeten accepteren van de jeugdbescherming is voor ouders vaak een moeilijke zaak en legt een zware last op de gezinsvoogd, zeker ook in de uren buiten werktijd. Je persoonlijke overtuiging over wat je taak in de samenleving is, vormt dan een onmisbare bron van energie om dit werk te doen.

Dank voor deze ochtend die mij beter inzicht gaf in voorkomende “problemen achter de voordeur”.

Gezinsvoogdij bij de William Schrikker Groep

Woensdag 17 november 2010

Stagiaire: Jan ten Hove, wethouder van de gemeente Oldebroek

Stageplaats: William Schrikker Groep (Jeugdbescherming/Licht Verstandelijk Gehandicaptenzorg)

Gast van: Irene van de Meer (gezinsvoogd)

William Schrikker Groep

Daldreef 69, Diemen

Postbus 12685

1100 AR Amsterdam

T (020) 740 00 00

www.williamschrikkergroep.nu

Op het afgesproken tijdstip arriveer ik 's morgens in Barneveld, alwaar ik eerst een korte voorbespreking heb met Irene van de Meer, gezinsvoogd bij de William Schrikker Groep, nu onderdeel van het Bureau Jeugdzorg.

Arie heeft een verstandelijke beperking, alhoewel hij toch een redelijk hoog IQ heeft

Ik maak een stuk begeleiding mee van een jongen die 15 jaar oud is en uit huis geplaatst is vanwege verstandelijke beperkingen van beide ouders, die daarom niet goed voor hem kunnen zorgen (ik geef hem in dit stukje de naam Arie). Arie is 5 jaar geleden geplaatst op een leefgroep in de Glind en heeft het daar goed naar z'n zin. Zijn mentrix is ook aanwezig bij het begeleidingsgesprek, evenals de zorgcoördinator van de praktijkschool, waar Arie dagelijks naar toe gaat op de fiets (8 km). Arie heeft zelf ook verstandelijke beperkingen, hoewel hij toch een redelijk hoog IQ (87) heeft. Binnen afzienbare tijd moet een andere school voor hem gezocht worden. Het probleem is welke (soort) school: een praktijkschool (beschermde setting) of een ROC. De voor- en nadelen worden afgewogen en de voogd zal informatie verzamelen over enkele scholen dichterbij in de buurt van de ouders van Arie. Hij kan dan wat vaker dan 1 keer per 14 dagen bij zijn ouders op bezoek. Een groot probleem is nog dat Arie niet weet welke richting hij op wil. Hij wordt gestimuleerd om daar nog eens goed over na te denken in verband met een te volgen stage in januari aanstaande.

De gezinsvoogd geeft aan dat er signalen zijn dat hij soms depressief is

Ook wordt hij gestimuleerd om vragen te stellen als hij ergens mee zit. Arie heeft sterk de neiging om er maar in te berusten als hij ergens niet uitkomt. De gezinsvoogd geeft ook aan dat er signalen zijn die erop wijzen dat Arie soms depressief is. Dat wordt nog nader onderzocht. Het is ook niet uitgesloten dat faalangst een rol speelt. De zorgcoördinator van de praktijkschool, waar het gesprek plaatsvindt, bespreekt met mentrix en voogd de mogelijkheid van plaatsing in een zogenaamde A(rbeids)K(walificatie)A(ssistent)-klas op een ROC. Hier bestaat een lichte voorkeur voor, mits dit goed wordt begeleid. Aan het eind van de ochtend heb ik nog een korte nabespreking met de voogd van Arie, waarna ik weer naar Oldebroek terug rijdt.

Kennismaken met kwalitatief hoogwaardige zorg

Als wethouder van de gemeente Oldebroek met o.a. onderwijs, zorg, jeugd en WMO in mijn portefeuille heb ik een mijn inziens erg zinvolle stage gedaan. Ik heb in deze Week van de Jeugdzorg kennis genomen van de kwalitatief hoogwaardige zorg die er in ons land geboden wordt.

Ik ben dankbaar voor de geboden gelegenheid.

Het Praktijkhuis van Stichting Ziezo

Maandag 15 november 2010

Stagiaire: Wilma Heesen, wethouder van de gemeente Lochem

Stageplaats: Stichting Ziezo (zelfhulporganisatie voor eetstoornissen)

Gast van: Natasja Mulder (Praktijkhuis-medewerker)

Stichting Ziezo

Praktijkhuis

Stationstraat 1

7201 MC Zutphen

T (0575) 50 34 37

www.ziezo.eu

Als wethouder van de gemeente Lochem mocht ik stage lopen bij het Praktijkhuis van de Stichting Ziezo in Zutphen voor jongeren met eetproblemen.

Ik begon met een rondleiding. Opvallend was dat iedereen in huis zelf op de een of andere manier te maken heeft gehad met een eetstoornis. Doelstelling van het huis is jongeren met eetproblemen een veilige plek verschaffen waar ervaringen met elkaar gedeeld kunnen worden. Met 6 vrouwen lunchte ik vervolgens, er werd zeer openlijk gesproken. Een aantal zat nog midden in de problematiek, anderen hadden hun problemen overwonnen en boden nu hulp door bijvoorbeeld het geven van voorlichting op scholen. Na de lunch deden we boodschappen en maakte ik mee hoe de wereld eruit ziet als je met een eetprobleem door de stad moet lopen en vervolgens boodschappen moet doen in de overweldigende wereld van een supermarkt.

Keuzestress

De ervaring in de supermarkt maakte veel indruk. De vrouwen namen mij, doordat ze zo openlijk hun ervaringen met mij deelden, mee in de leefwereld van een eetverslaafde. Zo leerde ik de angst kennen om kennissen tegen te komen die zouden kunnen zien dat jij 'dikmakers' in je mandje hebt liggen. Een van de meiden formuleerde het als volgt: "Bij alles wat ik in mijn mandje doe, vecht ik tussen de keuze voor de verslaving of de keuze voor gezond willen worden." Wat je noemt keuzestress. Even een boodschap doen is er dus niet bij. Ook het lopen in de stad is een kwelling, omdat er overal eten te ruiken en te zien is en omdat je je (lelijke) zelf voortdurend in de etalageruiten weerspiegeld ziet.

De kracht van het Praktijkhuis

De stage heeft mij duidelijk gemaakt hoe goed het werkt om een plek te creëren waar ervaringsdeskundigen en mensen die nog er nog midden in zitten elkaar ontmoeten. Je niet begrepen voelen door je omgeving en hier een vanzelfsprekend begrip vinden zonder dat het overigens als poezelig of 'pamperend' op mij overkwam, is m.i. de kracht van dit Praktijkhuis. Daarnaast worden er cursussen gegeven en van hieruit voorlichtingen op scholen verzorgd door ervaringsdeskundigen. Na elke les meldt zich gemiddeld 1 scholier die aangeeft met eetproblemen te kampen, een aantal waar ik van schrok.

Wat ik aan de instelling wil teruggeven

Uiteraard mijn dank voor de openheid van de ontvangst. Daarnaast toch nog het advies om meer de publiciteit te zoeken. Eén van de vrouwen was op TV geweest en daar waren veel reacties op binnen gekomen. Ik denk dat meer publiciteit in de eerste plaats wellicht meer aanloop in het Praktijkhuis oplevert, maar ook duidelijk maakt waar het Praktijkhuis voor staat, welke functie zij vervullen en dat kan in deze tijden van bezuinigingen geen kwaad.

Colofon

Uitgave

Provincie Gelderland, afdeling Programmering en Contractering, Wonen, Sociaal en Cultuur.

De stageverslagen geven een persoonlijke indruk van de deelnemers en zijn in enkele gevallen ingekort.

De originele versies kunt u tevens bekijken op www.weekvandejeugdzorggelderland.nl

Een aantal bestuurders was op de dag van hun stage verhinderd. Deze vrijgekomen plaatsen zijn in sommige gevallen overgenomen door ambtenaren.

Stagecoördinatie vanuit Provincie Gelderland

Maike van Driel, T (026) 359 95 64

Eindredactie

Provincie Gelderland

Vormgeving

Provincie Gelderland

De personen op de afgebeelde foto's hebben geen directe relatie met de organisatie of instelling die in het stageverslag wordt beschreven.

Maart 2011

